

Handbok för projekt av gemensamt intresse och projekt av ömsesidigt intresse

I enlighet med förordning (EU) 2022/869 om riktlinjer
för transeuropeisk energiinfrastruktur

Energimarknadsinspektionen (Ei) är en myndighet med uppdrag att arbeta för väl fungerande energimarknader.

Det övergripande syftet med vårt arbete är att Sverige ska ha väl fungerande distribution och handel av el, naturgas, fjärrvärme och fjärrkyla. Vi ska också ta tillvara kundernas intressen och stärka deras ställning på marknaderna.

Konkret innebär det att vi har tillsyn över att företagen följer regelverken. Vi har också ansvar för att utveckla spelreglerna och informera kunderna om vad som gäller. Vi reglerar villkoren för de monopolföretag som driver elnät och naturgasnät och har tillsyn över företagen på de konkurrensutsatta energimarknaderna.

Energimarknaderna behöver spelregler – vi ser till att de följs.

Energimarknadsinspektionen

Box 155, 631 03 Eskilstuna

Författare: Maria Dalheim, Göran Heldesten, Sanna Pettersson, Lars Ström och Claes Wendel Nylander

Copyright: Energimarknadsinspektionen

Handboken är tillgänglig på www.ei.se

Förord

Energimarknadsinspektionen (Ei) är tillsynsmyndighet över marknaderna för el, naturgas och fjärrvärme. Ei handlägger också ansökningar om koncession för energiinfrastruktur för el, naturgas och vissa rörledningar.

Med anledning av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2022/869 om riktlinjer för transeuropeisk energiinfrastruktur har Ei tagit fram denna handbok. Handboken ska kunna användas som stöd av den som är intresserad av att genomföra ett så kallat projekt av gemensamt intresse eller projekt av ömsesidigt intresse, ett stort gränsöverskridande energiinfrastrukturprojekt som kan få särskilt finansiellt stöd.

Eskilstuna, oktober 2023

Ulrika Hesslow
Generaldirektör

Göran Heldesten
Projektledare

Innehåll

1	Inledning	6
2	Urval och genomförande av projekt av gemensamt eller ömsesidigt intresse	8
2.1	Ansökan om status som projekt av gemensamt eller ömsesidigt intresse .	8
2.1.1	Kostnads-nyttoanalys	9
2.2	Villkor och kriterier för projekt av gemensamt och ömsesidigt intresse....	9
2.2.1	Energiinfrastrukturkategorier	10
2.3	Genomförandeplan och rapportering	11
2.4	Gränsöverskridande kostnadsfördelning	11
2.5	Europeiska samordnare och incitament	12
2.6	Checklista för urvalsprocessen.....	13
3	Tillståndsprocessen	14
3.1	Inför processen för tillståndsgivning	16
3.2	Föransökningsförfarandet	17
3.3	Det formella förfarandet för tillståndsgivning.....	19
3.4	Insyn och allmänhetens medverkan i tillståndsprocessen	19
3.5	Berörda myndigheter	21
3.6	Checklista	24
4	Nödvändiga tillstånd	25
4.1	Samråd.....	26
4.1.1	Samråd inför upprättandet av en miljökonsekvensbeskrivning	26
4.1.2	Samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.....	27
4.1.3	Förhållandet mellan de olika samrådstyperna	28
4.2	Miljökonsekvensbeskrivningar	28
4.3	Koncession	29
4.3.1	Nätkoncession för linje avseende el.....	29
4.3.2	Koncession för naturgasanläggning	32
4.3.3	Koncession för rörledning	34
4.4	Miljöfarlig verksamhet	36
4.4.1	Anmälan om miljöfarlig verksamhet - anmälningsplikt C	37
4.4.2	Tillstånd för miljöfarlig verksamhet - tillståndsplikt B.....	38
4.5	Vattenverksamhet	40
4.5.1	Anmälan om vattenverksamhet.....	40
4.5.2	Tillstånd för vattenverksamhet (markavvattning)	42
4.6	Fornminnen.....	44
4.6.1	Tillstånd att ändra eller skada en fornlämning.....	44
4.7	Skyddade områden.....	45
4.7.1	Dispens från regler om kulturresevat.....	45
4.7.2	Strandskyddsdispens	46
4.7.3	Naturområdesskydd.....	47
4.8	Artskydd	49
4.8.1	Artskyddsdispens	49
4.9	Hälsoskydd	50

4.9.1	Olägenhet för människors hälsa	51
4.10	Bygglov	52
4.11	Brandfarliga och explosiva varor	54
4.12	Kontinentalsockeln	55
4.13	Sveriges ekonomiska zon	57
4.14	Beslut som är undantagna från handläggningsreglerna	58
4.14.1	Markupplåtelse genom ledningsrätt	58
4.14.2	Tidig ledningsrättsförrättning	59
4.14.3	Tillstånd för miljöfarlig verksamhet - tillståndsplikt A	60
4.14.4	Tillstånd för vattenverksamhet	62
4.14.5	Planbesked och ändring av detaljplan och områdesbestämmelser	62
5	Kontaktuppgifter	66
	Bilaga: Lagstiftning	68

1 Inledning

Europaparlamentet och Rådet har beslutat om förordning (EU) 2022/869 om riktlinjer för transeuropeisk energiinfrastruktur¹ (hädanefter benämnd infrastrukturförordningen). Det övergripande målet med infrastrukturförordningen är att bidra till att säkerställa en begränsning av klimatförändringarna och i synnerhet att uppnå unionens energi- och klimatmål för 2030 och dess mål om klimatneutralitet senast 2050. Vidare avser den att säkerställa gränsöverskridande sammanlänknings- och säkra försörjnings- tryggheten, integrera de inre marknaderna och skapa konkurrens till nytta för medlemsstaterna och överkomliga energipriser. Europeiska kommissionen har, i samarbete med medlemsstaterna och berörda intressenter, identifierat fjorton strategiska transeuropeiska korridorer och områden för energiinfrastruktur (bilaga 1 i infrastrukturförordningen) som det är nödvändigt att åtgärda före 2030 respektive 2050. Dessa prioriteringar omfattar geografiska områden och särskilda sektorer inom följande områden: överföring och lagring av el, smarta nät, vätgas, smarta gasnät och transport och överföring av koldioxid.

I syfte att uppnå de ovan nämnda målen införs metoder för att identifiera projekt som kan få företräde i nationell handläggning och som kan komma i fråga för europeisk finansiering. För att få tillgång till europeisk finansiering ska projekten vara sådana att de inte är kommersiellt genomförbara, samt att tariffer för överföring av energi och anslutningar till nät för energiöverföring eller energidistribution inte kan antas täcka kostnaderna för projektet.

Två ansökningsprocesser har införts; urvalsprocessen, genom vilken ett projekt kan väljas ut som projekt av gemensamt intresse eller projekt av ömsesidigt intresse, och tillståndprocessen, genom vilken ett projekt kan få tillstånd att byggas. Den särskilt reglerade tillståndprocessen innebär bland annat att handläggningen av olika typer av nödvändiga beslut ska samordnas, och att det finns övre gränser för handläggningstider i olika delar av processen. Handläggningstiden får som högst vara tre och ett halvt år med möjlighet till nio månaders förlängning. Eventuella överklagandeprocesser ingår inte i handläggningstiden. Det är först när ett projekt har fått status som projekt av

---

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/869 av den 30 maj 2022 om riktlinjer för transeuropeisk energiinfrastruktur, om ändring av förordningarna (EG) nr 715/2009, (EU) 2019/942 och (EU) 2019/943 och direktiven 2009/73/EG och (EU) 2019/944, och om upphävande av förordning (EU) nr 347/2013

gemensamt eller ömsesidigt intresse som man kan få tillgång till finansiering eller den prioriterade tillståndsprocessen.

Projekt av gemensamt samt ömsesidigt intresse kan komma att finansieras genom den så kallade Connecting Europe Facility och lån från Europeiska investeringsbanken. Finansiering sker genom bidrag eller finansiella instrument. Projektansvariga kan ansöka om bidrag för studier och byggnation. Bidrag för arbeten kommer dock att vara tillgängliga endast i särskilda fall. Finansiering genom finansiella instrument kan inkludera fördelaktiga lån från Europeiska investeringsbanken, projektobligationer med fördelaktig ränta eller riskkapital.

Regeringen är genom infrastrukturförordningen den behöriga myndighet som ska ansvara för att underlätta och samordna tillståndsprocessen för projekt av gemensamt intresse. Den behöriga myndighetens uppgifter har genom förordningen (2013:752) om tillståndsgivning i fråga om transeuropeiska energiinfrastrukturer delegerats till Ei för huvuddelen av infrastrukturkategorierna (exklusive koldioxidkategorin). Regeringen har kvar ansvaret att fastställa tidsfrister för samtliga kategorier.

Enligt infrastrukturförordningen ska det finnas en procedurhandbok för bland annat tillståndsprocessen och en redogörelse för vilka andra typer av tillstånd eller dispenser som man kan behöva inhämta för att få tillstånd att genomföra ett projekt av gemensamt intresse i Sverige. Kapitel 3, 4 och 5 i denna handbok innehåller den information som ska finnas med i en sådan procedurhandbok. I kapitel 2 beskrivs bland annat urvalsprocessen och den projektansvarigas rapporteringsskyldigheter.

2 Urval och genomförande av projekt av gemensamt eller ömsesidigt intresse

2.1 Ansökan om status som projekt av gemensamt eller ömsesidigt intresse

Processen för urvalet av projekt av gemensamt och ömsesidigt intresse regleras i infrastrukturförordningen.

Förordningen har också inrättat regionala och ämnesspecifika grupper med uppgift att inom sitt område ta fram en regional eller ämnesspecifik förteckning över föreslagna projekt av gemensamt intresse och ömsesidigt intresse. Projekt som väljs ut och antas förs upp på denna unionsgemensamma lista, en unionsförteckning för projekt av gemensamt och ömsesidigt intresse. Grupperna bemannas bland annat av de nationella tillsynsmyndigheterna. Sverige representeras av Ei i de grupper som särskilt berör Sverige. Den som vill att ett projekt som berör Sverige ska få ställning som projekt av gemensamt intresse eller ömsesidigt intresse ska lämna in en ansökan om detta via EU-kommissionens utlysningar till den relevanta regionala eller ämnesspecifika gruppen. Det är lämpligt att samtidigt lämna information avseende ansökan eller ansökan i sin helhet till den behöriga myndigheten. Ansökan ska innehålla följande:

- en bedömning av hur projektet bidrar till genomförandet av de prioriterade korridorerna och områdena,
- angivande av relevant infrastrukturkategori,
- en analys av hur projektet eller projekten uppfyller de relevanta kriterierna för avsedd infrastrukturkategori,
- för projekt som är tillräckligt långt framskriden, en projektspecifik kostnadsnyttoanalys som omfattar hela energisystemet i enlighet med de metoder som beskrivs under den rubriken nedan,
- för projekt av ömsesidigt intresse, stödskrivelser från regeringarna i direkt berörda länder som uttrycker stöd för projektet eller andra icke-bindande överenskommelser,
- all annan information av betydelse för utvärderingen av projektet.

2.1.1 Kostnads-nyttoanalys

De europeiska nätverken av systemansvariga för överföringssystem för el respektive gas (Entso för el, ENTSO-E och Entso för gas, ENTSO-G) ska enligt artikel 11 i infrastrukturförordningen ta fram metoder för kostnads- och nyttoanalyser avseende vissa elinfrastrukturprojekt samt vätgasprojekt av gemensamt och ömsesidigt intresse. I bilaga V till infrastrukturförordningen finns närmare principer för hur metoderna ska utarbetas. Kostnads- och nyttoanalyserna ska ligga till grund för utvärderingen av projekt i de regionala och ämnesspecifika grupperna och de baseras på en harmoniserad utvärdering av kostnader och nyttor för de olika kategorierna av projekt.

Harmoniserade kostnads-nyttoanalyser för övriga infrastrukturprojekt publiceras av EU-kommissionen.

Utifrån gruppernas arbete och regionala förteckningar ska kommissionen ta fram en unionsförteckning över projekt av gemensamt eller ömsesidigt intresse. Vissa projekt av gemensamt intresse som tagits med i unionsförteckningen ska bli en integrerad del av berörda regionala investeringsplaner, tioåriga nätutvecklingsplaner (TYNDP) och eventuella andra nationella infrastrukturinvesteringsplaner i den mån de är relevanta. Projekten ska ges högsta möjliga prioritet i alla dessa planer.

2.2 Villkor och kriterier för projekt av gemensamt och ömsesidigt intresse

Ett projekt av gemensamt intresse inom någon av infrastrukturkategorierna kan nomineras till de regionala och ämnesspecifika grupperna under förutsättningen att projektet uppfyller en rad villkor. Projektet ska vara nödvändigt för minst en av de prioriterade korridorerna och områdena för energiinfrastruktur. Vidare ska den potentiella totala nyttan med projektet uppväga kostnaderna för det, även på lång sikt. Detta ska visas genom en kostnads- och nyttoanalys.

Eftersom syftet med projekt av gemensamt intresse bland annat är att integrera de europeiska energimarknaderna ska ett projekt också vara gränsöverskridande. För att ett projekt ska anses vara gränsöverskridande ska det omfatta minst två medlemsstater genom att det direkt eller indirekt överskrider två eller flera medlemsstaters gränser. Ett projekt kan också vara gränsöverskridande om det är beläget på en medlemsstats territorium, men har en betydande gränsöverskridande verkan, till exempel genom att det påverkar energiflödena i ett annat medlemsland.

Förordningen omfattar även projekt av ömsesidigt intresse. Det definieras som ett projekt som stöds av unionen i samarbetet med tredjeländer. Dessa projekt ska på

ett betydande sätt bidra till de övergripande målen med förordningen och till tredjelandets mål. Särskilt med tanke på utfasning av fossilbränsleproduktion samt till hållbarhet genom bland annat integrering av förnybar energi i nätet och förnybar produktion. Vidare ska den totala nyttan med projektet på unionsnivå uppväga kostnaderna för det inom unionen, även på lång sikt.

Projekt av ömsesidigt intresse ska vara belägen på minst en medlemsstats territorium och minst ett tredjelandets territorium och ha en betydande gränsöverskridande verkan. Utöver detta ställs också vissa krav bl.a. på att tredjelandets energi- och klimatpolitiska mål samt system- och marknadsmässiga funktion uppvisar en hög konvergens med unionens motsvarande mål och funktion.

2.2.1 Energiinfrastrukturkategorier

Av bilaga 2 till infrastrukturförordningen framgår de energiinfrastrukturkategorier som kan utgöra projekt av gemensamt och ömsesidigt intresse. Det finns fem kategorier av anläggningar; anläggningar för el, smarta gasnät, vätgas, elektrolysanläggningar samt transport och lagring av koldioxid. Några exempel på de typer av anläggningar och utrustningar som ingår är: överföringsledning, anläggningar för smarta elnät, lagringsanläggningar, samt skydds-, övervaknings- och kontrollsystem.

Följande särskilda bedömningskriterier gäller enligt artikel 4.3 i förordningen för projekt av gemensamt intresse och ömsesidigt intresse beroende på vilken typ av energiinfrastrukturkategori som berörs:

- Projekt för överföring, distribution och lagring av el ska avsevärt bidra till hållbarhet genom integrering av förnybar energi i nätet och till överföring eller distribution av förnybar produktion till större förbrukningscentra och lagringsplatser samt att minska eventuella energibegränsningar samt bidra till minst ett av kriterierna marknadsintegration eller försörjningstrygghet.
- Vid projekt för smarta elnät ska projektet avsevärt bidra till hållbarhet genom integrering av förnybar energi i nätet men ska också bidra till minst två av kriterierna försörjningstrygghet, marknadsintegration, smart sektorsintegration eller kriteriet avseende nätsäkerhet, flexibilitet och leverans kvalitet.
- Vätgasprojekt ska avsevärt bidra till hållbarhet t.ex. genom att stödja intermittent förnybar elproduktion och ska bidra till minst ett av kriterierna marknadsintegration, försörjningstrygghet samt konkurrens.
- Projekt avseende elektrolysanläggningar ska avsevärt bidra till hållbarhet och samtliga kriterier avseende marknadsintegration, försörjningstrygghet och konkurrens.

- Smarta gasprojekt ska avsevärt bidra till hållbarhet genom att säkerställa att en mångfald av koldioxidsnåla och i synnerhet förnybara gaser integreras i energisystemet. De ska också bidra till minst ett av kriterierna nätsäkerhet och leveranskvalitet, fungerande marknad och kundservice, samt underlättande av smart sektorsintegration.
- Projekt avseende transport och lagring av koldioxid ska avsevärt bidra till att koldioxidutsläpp undviks, uthålligare och säkrare koldioxidlagring och -transport, effektiv resursanvändning och genom att minska miljöbelastningen och miljörisiker.

Utöver dessa specifika villkor ska de närmare tekniska villkoren enligt bilaga 4 i förordningen vara uppfyllda.

2.3 Genomförandeplan och rapportering

Den projektansvariga ska utarbeta en genomförandeplan för projektet. I planen ska det ingå tidplaner för genomförbarhets- och konceptstudier (som omfattar klimatanpassning och överensstämmelse med miljölagstiftning och principen om att inte orsaka betydande skada), godkännande från den nationella tillsynsmyndigheten eller eventuell annan berörd myndighet, uppförande och idrifttagning och processen för tillståndsgivning. Senast den 31 december varje år efter det år projektet upptogs i unionsförteckningen ska en årsrapport för projektet upprättas och lämnas in till den behöriga myndigheten. Rapporten ska omfatta framsteg som uppnåtts i projektet, eventuella förseningar och en reviderad plan för att åtgärda dessa.

ACER (Byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter) ska övervaka framstegen som uppnåtts i projekten och, om nödvändigt, utfärda rekommendationer. Varje år ska behöriga myndigheter rapportera till byrån och till respektive regionala eller ämnesspecifika grupp om hur långt projekten har kommit i tillståndsprocesserna samt om det har uppstått några förseningar och orsakerna till dem. Det är därför viktigt att årsrapporten belyser dessa frågor.

2.4 Gränsöverskridande kostnadsfördelning

Den projektansvariga för ett projekt av gemensamt inom kategorierna för elinfrastruktur och vätgas ska åtminstone en gång per år till dess att projektet tas i drift, informera samtliga berörda nationella tillsynsmyndigheter om hur projektet fortskrider och om kostnader och verkningar. Samma regler gäller för resterande elinfrastrukturprojekt samt smarta gasnätsprojekt om den projektansvariga begär det. Vidare ska man, så snart projektet är tillräckligt långt framskridet och efter samråd med relevanta systemansvariga för överföringsnäten (stamnätsföretag), lämna in en investeringsförfrågan. Denna förfrågan ska innefatta bland annat en

begäran om gränsöverskridande kostnadsfördelning och ska lämnas in till alla behöriga nationella tillsynsmyndigheter i berörda medlemsstater.

Investeringsförfrågan ska även innehålla en projektspecifik kostnads- och nyttoanalys, en affärsplan samt, för vätgasprojekt, resultatet av marknadstester. Om man nått fram till en överenskommelse om förslag till gränsöverskridande kostnadsfördelning ska investeringsförfrågan även innehålla ett sådant förslag. För att underlätta för projektansvariga har ACER tagit fram en vägledning² för utformningen av investeringsförfrågan såväl som den gränsöverskridande kostnadsfördelningen.

Inom sex månader efter att investeringsförfrågan har mottagits av de relevanta nationella tillsynsmyndigheterna ska berörda nationella tillsynsmyndigheter fatta samordnade beslut om kostnadsfördelning och om kostnadernas inkludering i tarifferna, eller om avslag, helt eller delvis, om den gemensamma analysen inte visar på en betydande netto nytta. ACER beslutar i frågan om de nationella tillsynsmyndigheterna inte kommer överens om investeringsförfrågan.

2.5 Europeiska samordnare och incitament

Om det uppstår stora svårigheter i genomförandet av ett projekt av gemensamt intresse kan kommissionen, i samarbete med de berörda medlemsstaterna, utse en europeisk samordnare. Samordnaren ska främja projektet, hjälpa till att inhämta nödvändiga tillstånd, samråda med intressenter och ge råd om finansieringen av projektet. Samordnaren ska också tillförsäkra projektet lämpligt stöd och strategisk ledning från berörda medlemsstater. Den europeiske samordnaren ska väljas på basis av erfarenhet med hänsyn till specifika uppgifter för projektet.³

När en projektansvarig löper högre risker vid utveckling, konstruktion, drift eller underhåll av ett projekt av gemensamt intresse, jämfört med risker som normalt uppstår vid ett jämförbart infrastrukturprojekt, får medlemsstaterna och de nationella tillsynsmyndigheterna se till att lämpliga incitament ges till projektet. Med incitament avses möjligheter att täcka vissa kostnader med hjälp av tariffier, det vill säga avgifter för tillträde till näten och avgifter för överföring på näten. Incitament kan endast komma ifråga för vissa projekt i enlighet med artikel 17 i förordningen. Vid ett beslut om incitament ska resultaten från en kostnads- och nyttoanalys beaktas.

---

²Recommendation No 02/2023 of the European Union Agency for the Cooperation of Energy Regulators of 22 June 2023 on good practices for the treatment of the investment requests, including Cross Border Cost Allocation requests, for Projects of Common Interest

³ Artikel 6

2.6 Checklista för urvalsprocessen

Urvalsprocessen

Ansökan om status som projekt av gemensamt eller ömsesidigt intresse lämnas till den regionala gruppen. (se avsnitt 2.1)

Kostnads- och nyttoanalys upprättas. (se avsnitt 2.1)

Genomförandeplan upprättas. (se avsnitt 2.3)

Projektet godtas och förs in i unionsförteckningen.

---

3 Tillståndprocessen

Processen för tillståndsgivning, eller tillståndprocessen, syftar till att alla nödvändiga tillstånd, dispenser och liknande, som kan krävas för att projektet ska kunna genomföras, ska kunna prövas på ett sammanhållet sätt.

Tillståndprocessen ska utmynna i ett så kallat övergripande beslut, där det avgörs om en projektansvarig ska få eller inte få tillstånd för projektet.

I det här avsnittet beskrivs processen för tillståndsgivning så som den ska gå till enligt infrastrukturförordningen. De krav som svensk rätt ställer på ett projekt för att det ska kunna förverkligas beskrivs i avsnitt 4.

Det ska finnas en behörig myndighet som ansvarar för att underlätta och samordna tillståndprocessen.⁴ I Sverige är regeringen utsedd till behörig nationell myndighet, men Ei ska fullgöra den behöriga myndighetens uppgifter i fråga om vissa kategorier av energiinfrastrukturer. Det finns ingen delegation till Ei för projekt som rör anläggningar för koldioxid. För övriga kategorier av energiinfrastrukturer ska Ei fullgöra den behöriga myndighetens uppgifter, det vill säga för projekt som rör anläggningar för el, smarta gasnät, vätgas och elektrolysanläggningar. Regeringen ansvarar för fastställandet av tidsfrister för samtliga kategorier. Ei ska fortlöpande underrätta regeringen om pågående förfaranden i processen för tillståndsgivning.⁵

Ett övergripande beslut ska utfärdas i enlighet med ett av tre föreskrivna scheman, det integrerade schemat, det samordnade schemat eller samarbets-schemat. Schemana anger hur det övergripande beslutet fattas och vilken roll den behöriga myndigheten respektive de berörda myndigheterna har i processen för tillståndsgivning. Vid tillämpning av det integrerade schemat är det den behöriga myndigheten som utfärdar det övergripande beslutet. Enligt det samordnade schemat omfattas det övergripande beslutet av flera enskilda beslut från flera berörda myndigheter, vilka samordnas av den behöriga myndigheten. Vid tillämpning av det samordnade schemat har den behöriga myndigheten möjlighet att under vissa förutsättningar åsidosätta ett enskilt beslut från en annan myndighet. Vid tillämpning av samarbets-schemat utgörs det övergripande beslutet, precis som vid tillämpning av det samordnade schemat, av flera enskilda beslut från flera berörda myndigheter som samordnas av den behöriga

---

⁴ Artikel 8.1

⁵ 3 § förordning (2013:752) om tillståndsgivning i fråga om transeuropeiska energiinfrastrukturer

myndigheten. Den behöriga myndigheten har däremot enligt samarbetsformatet inte någon möjlighet att åsidosätta ett enskilt beslut från en annan myndighet.⁶

Varje medlemsstat ska välja vilken av de tre schemana som ska tillämpas.⁷ Sverige har valt att tillämpa samarbetsformatet.⁸ Det övergripande beslutet är alltså inte en beslutshandling utan utgörs av en samling av flera beslut från berörda myndigheter.⁹ Den behöriga myndigheten ska underlätta och samordna processen för tillståndsgivning.¹⁰ Den kan fungera som enda kontaktpunkt för den projektansvariga under processen och samordna inlämnandet av all relevant dokumentation och information.¹¹ Alla ansökningar som omfattas av förordningens handläggningsregler kan lämnas in till den behöriga myndigheten, som sedan lämnar dem vidare till de handläggande myndigheterna. De enskilda berörda myndigheterna prövar de ansökningar som berör dem och meddelar beslut.

Processen för tillståndsgivning består av två förfaranden: föransökningsförfarandet och det formella förfarandet för tillståndsgivning. En beskrivning av respektive förfarande finns i avsnitt 3.2 och 3.3. Föransökningsförfarandet ska inte pågå under mer än två år och det formella förfarandet för tillståndsgivning ska inte vara längre än ett år och sex månader.¹² Således ska ansökningsförfarandet inte pågå under en tid överstigande tre år och sex månader. Tidsgränserna tar inte hänsyn till eventuella överklagandeprocesser. Den behöriga myndigheten får förlänga den ena eller båda fristerna. Om det inte föreligger särskilda omständigheter får förlängningen av den totala tidsfristen inte överstiga nio månader.¹³

Den behöriga myndigheten ska, efter samråd med övriga berörda myndigheter, fastställa en rimlig tidsfrist inom vilken de enskilda besluten ska fattas av de berörda myndigheterna och övervaka att de berörda myndigheterna iakttar tidsfristerna.¹⁴ Det är regeringen som ansvarar för fastställandet och övervakandet av tidsfrister.¹⁵

Det är bara beslut som omfattas av infrastrukturförordningens handläggningsregler som ingår i det övergripande beslutet, och för vilka

---

⁶ Artikel 8.3

⁷ Artikel 8.3

⁸ 4 § förordning (2013:752) om tillståndsgivning i fråga om transeuropeiska energiinfrastrukturer

⁹ Det övergripande beslutet kan bestå av ett enda beslut av en berörd myndighet, om det är det enda beslut som behövs för att projektet ska kunna förverkligas.

¹⁰ Artikel 8.1

¹¹ Artikel 8.2

¹² Artikel 10.1

¹³ Artikel 10.2

¹⁴ Artikel 8.3c

¹⁵ 3 § förordning (2013:752) om tillståndsgivning i fråga om transeuropeiska energiinfrastrukturer

tidsfristerna angivna i förordningen gäller. Information om vilka beslut som är undantagna från handläggningsreglerna finns i avsnitt 4.14.

3.1 Inför processen för tillståndsgivning

När ett projekt tas med i unionsförteckningen ska den projektansvarige utarbeta en genomförandeplan för projektet. Mer information om genomförandeplanen finns i avsnitt 2.3.

När Ei fullgör den behöriga myndighetens uppgifter ska den inleda en dialog med den projektansvarige och berörda länsstyrelser om hur föransökningsförfarandet ska genomföras.¹⁶

Den projektansvarige bör ta fram en förteckning över de beslut och yttranden som anses vara nödvändiga att inhämta under processen för tillståndsgivning och en förteckning över vilka som kan tänkas beröras av projektet.

Om ett projekt sannolikt kommer att få en betydande gränsöverskridande verkan i en eller flera angränsande medlemsstater, på vilken artikel 7 i direktiv 2011/92/EU samt Esbokonventionen är tillämpliga, ska information om den gränsöverskridande verkan göras tillgänglig för den behöriga myndigheten i den eller de angränsande medlemsstaterna. Den behöriga myndigheten i de angränsande medlemsstaterna ska i förekommande fall i anmälningsförfarandet meddela huruvida den eller någon annan berörd myndighet önskar delta i de offentliga samråden.¹⁷

Den projektansvarige ska skriftligen anmäla projektet till den behöriga myndigheten i berörda medlemsstater. Anmälan ska omfatta en rimligt detaljerad beskrivning av projektet.¹⁸

Senast tre månader efter det att anmälan har tagits emot ska den behöriga myndigheten godta eller, om den anser att projektet inte har framskridit tillräckligt för att en tillståndsprocess ska kunna inledas, avslå anmälan. När myndigheten godtar anmälan startar tillståndsprocessen. Om två eller flera medlemsstater är berörda startar tillståndsprocessen när den sista berörda nationella behöriga myndigheten godtar anmälan.¹⁹ Föransökningsförfarandet inleds när tillståndsprocessen startar.²⁰

---

¹⁶ 6 § förordning (2013:752) om tillståndsgivning i fråga om transeuropeiska energiinfrastrukturer

¹⁷ Artikel 9.6

¹⁸ Artikel 10.3

¹⁹ Artikel 10.3

²⁰ Artikel 10.1a

3.2 Föransökningsförfarandet

Föransökningsförfarandet ska utmynna i att en ansökan om ett övergripande beslut lämnas in. Föransökningsförfarandet inleds när processen för tillståndsgivning startar och avslutas när en inlämnad ansökan om ett övergripande beslut godtas av den behöriga myndigheten.²¹

För att en samordning av tillståndsprocessen ska bli effektiv åligger det den projektansvarige och den behöriga myndigheten att i ett tidigt skede, lämpligen under föransökningsförfarandet, arbeta för att klargöra vilka typer av tillstånd som kan behövas.

Vid en prövning enligt miljöbalken och flertalet andra lagar som hänvisar till miljöbalken gäller att tillstånd eller dispens inte får ges i strid med detaljplan eller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen (2010:900). Små avvikelser får göras om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas.²² En översiktsplan är inte bindande men vid prövningen utgör den ett viktigt underlag för bedömningen. Åtgärdsprogram eller planer som avses i 5 kap. miljöbalken ska finnas tillgängliga i ett mål eller ärende som handläggs enligt miljöbalken, om de har betydelse för prövningen.²³ Även planer enligt plan- och bygglagen och sådant planeringsunderlag som behövs för att belysa frågor om hushållning med mark och vatten ska finnas tillgängliga i målet eller ärendet.²⁴ Projektansvarig bör därför i ett tidigt stadium ta kontakt med länsstyrelsen och berörda kommuner, bland annat om projektets förhållande till den fysiska planeringen och till olika åtgärdsprogram och planer. För att vederbörlig hänsyn till planerna ska kunna tas under tillståndsprocessen bör förekomsten av och innehållet i sådana program och planer belysas redan under föransökningsförfarandet.

Den behöriga myndigheten ska, i nära samarbete med övriga berörda myndigheter, fastställa hur omfattande rapporter och dokument och hur detaljerad information som den projektansvarige ska skicka in i sin ansökan om ett övergripande beslut. Om det finns ett förslag från den projektansvarige ska den behöriga myndigheten utgå från det.²⁵

Den behöriga myndigheten ska utarbeta ett detaljerat schema för processen för tillståndsgivning. Vid utarbetandet av det detaljerade schemat ska den behöriga myndigheten beakta det som den har kommit fram till när den enligt ovan har fastställt omfattningen på rapporter och dokument och detaljgraden för

---

²¹ Artikel 10.1a

²² 2 kap. 6 § miljöbalken och bestämmelser i särskild lagstiftning, till exempel 2 kap. 14 § ellagen

²³ 5 kap. 18 § miljöbalken. Dataunderlag om vattenförvaltningen finns samlat per kvalitetsfaktor i databasen Vatteninformationssystem Sverige (VISS): <https://viss.lansstyrelsen.se/news.aspx>

²⁴ 3 kap. 11 § miljöbalken

²⁵ Artikel 10.6a

informationen som den projektansvarige ska lämna in. Framtagandet av det detaljerade schemat ska ske i nära samarbete med den projektansvariga och andra berörda myndigheter.²⁶ I det detaljerade schemat ska det åtminstone anges myndigheter, intressenter och allmänhet som sannolikt berörs av projektet, beslut och yttranden som ska inhämtas, förfarandets olika etapper och deras längd, viktigare delmål som ska uppnås och deras tidsfrister inför det övergripande beslut som ska fattas, planerade resurser från myndigheternas sida och eventuella ytterligare resursbehov.²⁷ Den projektansvarige bör i ett tidigare skede ha identifierat vilka typer av beslut och yttranden som kan bli aktuella och vilka som kan tänkas beröras av projektet. Den behöriga myndigheten kan begära att den projektansvariga lämnar ett förslag till ett detaljerat schema, inklusive information om vilka beslut och yttranden som anses nödvändiga för att genomföra projektet.

Projektansvarig ska vid behov under föransökningsförfarandet utarbeta eventuella miljörapporter, inklusive dokumentation om klimatanpassning.²⁸

Innan det formella förfarandet för tillståndsgivning inleds behöver den projektansvarige fullfölja flera åtaganden som syftar till att säkerställa insyn och allmänhetens medverkan, se mer i avsnitt 3.4.

Den projektansvarige ska, så tidigt som möjligt under processen för tillståndsgivning, av den behöriga myndigheten begära ett yttrande om att ansökan är fullständig och tillfredsställande.²⁹ I praktiken innebär det att den projektansvarige lämnar in ett utkast till ansökan. Om ansökan godtas inleds det formella förfarandet för tillståndsgivning.³⁰ Om informationen i utkastet inte motsvarar vad den behöriga myndigheten har fastställt i fråga om omfattningen av rapporter och dokument och detaljeringsgraden på informationen i ansökan ska den behöriga myndigheten begära att den projektansvarige lämnar in den informationen.³¹ Den behöriga myndigheten ska, om inte nya omständigheter motiverar ytterligare begäran om information, inom tre månader från att den projektansvarige har lämnat in den begärda informationen godta ansökan för behandling. När ansökan godtas inleds det formella förfarandet för tillståndsgivning.³²

---

²⁶ Artikel 10.6b

²⁷ Punkt 2 i bilaga VI

²⁸ Artikel 10.6

²⁹ Artikel 10.7

³⁰ Artikel 10.1b

³¹ Artikel 10.6c

³² Artikel 10.6

3.3 Det formella förfarandet för tillståndsgivning

Det formella förfarandet för tillståndsgivning inleds när den inlämnade ansökan godtas och avslutas när det övergripande beslutet fattas.³³

Ansökan består av en samling ansökningar om de olika beslut och yttranden som har ansetts behövas. Det övergripande beslutet utgörs av en samling av flera beslut från berörda myndigheter. Vilka beslut som behövs i det enskilda fallet ska avgöras under föransökningsförfarandet, se avsnitt 3.2. Vilka beslut som kan behövas finns beskrivet i avsnitt 4.

3.4 Insyn och allmänhetens medverkan i tillståndsprocessen

Under processen för tillståndsgivning behöver den projektansvarige vidta ett antal åtgärder för att uppfylla infrastrukturförordningens krav på insyn och allmänhetens medverkan. Behörig myndighet och berörda myndigheter ska i sin tur ta hänsyn till resultatet av den verksamheten när det övergripande beslutet fattas.

Den projektansvarige ska utarbeta ett koncept för allmänhetens medverkan. Konceptet ska åtminstone innehålla information om berörda och tillfrågade intressenter, planerade åtgärder (bland annat uppgifter om var och när sammanträden föreslås hållas), tidsplan och personella resurser som avsatts för olika uppgifter.³⁴ Konceptet ska lämnas in till den behöriga myndigheten inom en indikativ period på tre månader efter det att processen för tillståndsgivning har inletts. Den behöriga myndigheten ska begära ändringar i eller godkänna konceptet inom tre månader från att den mottagit konceptet.³⁵

Den projektansvarige ska inrätta och regelbundet uppdatera en webbplats för projektet.³⁶ Webbplatsen ska bland annat innehålla en informationsbroschyr om projektet, planeringen för projektet, planering för de offentliga samråden och kontaktuppgifter.³⁷

Innan ansökan skickas in ska åtminstone ett offentligt samråd genomföras av den projektansvarige, om inte nationell rätt ställer likvärdiga eller högre krav.³⁸ Enligt svensk rätt kan en projektansvarig vara skyldig att genomföra ett samråd enligt 6 kap. miljöbalken innan en tillståndsansökan lämnas in. Ett sådant samråd kan i huvudsak tillgodose samma krav som ett sådant samråd som

---

³³ Artikel 10.1b

³⁴ Punkt 4 i bilaga VI

³⁵ Artikel 9.3

³⁶ Artikel 9.7

³⁷ Punkt 6 i bilaga VI

³⁸ Artikel 9.4

infrastrukturförordningen föreskriver. Om ett samråd äger rum enligt 6 kap. miljöbalken innan ansökan skickas in till den behöriga myndigheten krävs inte något ytterligare samråd enligt infrastrukturförordningen, förutsatt att samrådet också svarar mot de krav som ställs upp i förordningen. I artikel 9 och i punkterna 3 och 5 i bilaga VI i förordningen anges förordningens krav på samråd. När det enligt svensk rätt ställs krav på samråd, och vilka krav som ställs på sådana samråd, beskrivs närmre i avsnitt 4.1.

Offentliga samråd för projektet ska om det är möjligt sammanföras, även med sådana offentliga samråd som krävs enligt svensk rätt. Varje offentligt samråd ska omfatta alla frågor som är av betydelse för den aktuella etappen i förfarandet. Om en fråga är av betydelse för en särskild etapp ska frågan inte tas upp i mer än ett offentligt samråd. Ett och samma offentliga samråd får dock hållas på flera olika geografiska platser. De frågor som tas upp i ett offentligt samråd ska anges tydligt i meddelandet om det offentliga samrådet.³⁹

För gränsöverskridande projekt som berör två eller flera medlemsstater ska de offentliga samråd som genomförs i varje berörd medlemsstat genomföras senast två månader efter det att det första offentliga samrådet inleddes.⁴⁰

Ett offentligt samråd enligt infrastrukturförordningen ska inte påverka eventuella offentliga samråd som ska genomföras efter det att en ansökan om tillstånd lämnats in enligt artikel 6.2 i direktiv 2011/92/EU.⁴¹

Innan samrådet inleds ska den projektansvarige offentliggöra en informationsbroschyr. Broschyren ska bland annat ge en klar och tydlig översikt över syftet med och tidtabellen för projektet, alternativa sträckningar som övervägs och en beskrivning av potentiella effekter och eventuella åtgärder för att begränsa dem.⁴²

Relevanta berörda intressenter, föreningar, organisationer och grupper ska bjudas in till särskilda möten där olika synpunkter ska diskuteras.⁴³ Information om samrådet ska offentliggöras på webbplatsen för projektet, på lokalförvaltningars anslagstavlor och i lokala mediekanaler.⁴⁴

Syftet med samrådet är att informera berörda intressenter om projektet i ett tidigt skede. Samrådet ska bidra till att fastställa den lämpligaste platsen, sträckningen eller tekniken för projektet. Samrådet ska behandla relevanta konsekvenser av

---

³⁹ Punkt 3b i bilaga VI

⁴⁰ Artikel 9.5

⁴¹ Artikel 9.4

⁴² Punkt 5a i bilaga VI

⁴³ Punkt 5c i bilaga VI

⁴⁴ Punkt 5b i bilaga VI

projektet och de frågor som ska belysas i ansökningshandlingarna.⁴⁵ Intressenter som berörs av ett projekt är bland annat myndigheter, markägare, närboende och allmänheten och dess sammanslutningar, organisationer eller grupper.⁴⁶ Samrådet ska hållas vid en tidpunkt som medger allmänhetens medverkan på ett öppet och inkluderande sätt.⁴⁷

Den projektansvarige ska efter genomfört samråd utarbeta två rapporter. I en rapport ska den projektansvarige förklara hur synpunkterna från det offentliga samrådet har beaktats genom att visa vilka ändringar av projektets geografiska plats, sträckning eller utformning som har gjorts. Om några ändringar inte har gjorts ska den projektansvarige motivera varför sådana åsikter inte har beaktats. Rapporten ska publiceras på webbplatsen för projektet. I den andra rapporten ska den projektansvarige sammanfatta resultaten av verksamheten rörande allmänhetens medverkan före inlämningen av ansökan. Rapporten ska också innehålla uppgifter om den verksamhet som bedrivits innan tillståndprocessen inleddes. Båda rapporterna ska skickas in tillsammans med ansökan till den behöriga myndigheten. I det övergripande beslutet ska vederbörlig hänsyn tas till resultaten i rapporterna. När behörig myndighet och berörda myndigheter fattar sina respektive beslut ska de alltså ta hänsyn till det som framkommer i rapporterna.⁴⁸

3.5 Berörda myndigheter

En berörd myndighet enligt infrastrukturförordningen är en myndighet som enligt nationell rätt är behörig att utfärda olika tillstånd och godkännanden i samband med planering, utformning och uppförande av fasta tillgångar (inklusive energiinfrastruktur).⁴⁹

Länsstyrelsen blir involverad tidigt i processen. Så snart det finns en projektansvarig för projektet ska Ei, när den fullgör den behöriga myndighetens uppgifter, inleda en dialog med den projektansvarige och med länsstyrelser som berörs om hur föransökningsförfarandet ska genomföras.⁵⁰

Berörda länsstyrelser är alltså delaktiga i processen redan innan processen för tillståndsgivning inleds. Andra berörda myndigheter kommer in i processen under föransökningsförfarandet. Vid fastställandet av omfattningen på innehållet i ansökan och framtagandet av det detaljerade schemat ska den behöriga

---

⁴⁵ Artikel 9.4

⁴⁶ Punkt 3a i bilaga VI

⁴⁷ Punkt 3d i bilaga VI

⁴⁸ Artikel 9.4

⁴⁹ Artikel 2

⁵⁰ 6 § förordning (2013:752) om tillståndsgivning i fråga om transeuropeiska energiinfrastrukturer

myndigheten samarbeta nära med berörda myndigheter.⁵¹ Det kan i praktiken ske genom att den behöriga myndigheten begär yttranden från berörda myndigheter om exempelvis hur omfattande material och hur detaljerad information som ansökan ska innehålla och vilka typer av tillstånd och dispenser som är nödvändiga för att projektet ska kunna realiseras. Om det finns ett förslag framtaget av den projektansvarige kan de berörda myndigheterna ombes att yttra sig över förslaget.

Myndigheter som berörs av projektet ska bjudas in till det offentliga samrådet. Berörda myndigheter bör under samrådet lyfta vilka typer av tillstånd som behöver inhämtas och vilken information ansökan bör innehålla. För mer information om samråd enligt infrastrukturförordningen se avsnitt 3.4, och för samråd enligt svensk rätt se avsnitt 4.1.

En myndighet som handlägger ett mål eller ärende enligt miljöbalken ska se till att sådana beslutade åtgärdsprogram och förvaltningsplaner som avses i 5 kap. miljöbalken finns tillgängliga i målet eller ärendet, om de har betydelse för prövningen.⁵² Myndigheten ska även se till att planer enligt plan- och bygglagen och sådant planeringsunderlag som behövs för att belysa frågor om hushållning med mark och vatten finns tillgängliga i målet eller ärendet.⁵³ För att vederbörlig hänsyn till planerna ska kunna tas under tillståndprocessen för ett projekt i unionsförteckningen bör förekomsten av och innehållet i sådana program och planer belysas redan under föransökningsförfarandet, det vill säga innan de berörda myndigheterna påbörjar sina prövningar.

När det övergripande beslutet fattas är det egentligen ett flertal beslut från olika berörda myndigheter som fattas. Den behöriga myndigheten kan fungera som enda kontaktpunkt för den projektansvarige, och därför kan den projektansvarige lämna ansökningshandlingarna till den behöriga myndigheten som då i sin tur lämnar dem vidare till respektive berörd myndighet. De berörda myndigheterna hanterar den del av ansökan som berör dem. Det beslut som sedan fattas av en berörd myndighet utgör en del av det övergripande beslutet.

Den behöriga myndigheten ska samråda med berörda myndigheter inför att den fastställer tidsfrister för de enskilda besluten. Den behöriga myndigheten ska sedan övervaka att de berörda myndigheterna iakttar tidsfristerna.⁵⁴ I handläggningen av ärendet behöver den berörda myndigheten förhålla sig till de tidsfrister som gäller enligt infrastrukturförordningen (se avsnitt 3) och till den tidsfrist som den behöriga myndigheten har fastställt för de enskilda besluten. Om

---

⁵¹ Artikel 10.6

⁵² 5 kap. 18 § miljöbalken

⁵³ 3 kap. 11 § miljöbalken

⁵⁴ Artikel 8.3 c

en berörd myndighet inser att den inte kommer att kunna fatta sitt beslut inom den tidsfrist som den behöriga myndigheten har fastställt ska den omedelbart meddela den behöriga myndigheten om det och motivera förseningen. Den behöriga myndigheten ska då fastställa en ny tidsfrist.⁵⁵ Infrastrukturförordningens tidsfrister påverkar inte tillämpningen av eventuella kortare tidsfrister som gäller enligt svensk rätt. Tidsfristerna enligt förordningen påverkar inte heller skyldigheter som följer av unionsrätten och internationell rätt eller förfaranden för överklaganden av förvaltningsbeslut och rättslig prövning av en domstol.⁵⁶

Projekt i unionsförteckningen ska tillerkännas största möjliga nationella betydelse, om det är möjligt enligt nationell rätt och utan att det påverkar skyldigheter som föreligger enligt unionsrätten.⁵⁷ I svensk rätt finns ingen möjlighet att ställa lägre krav på ett projekt av särskilt intresse, det ska alltså ske samma prövning av projekt i unionsförteckningen som för andra typer av projekt. Däremot kan betydelsen av projektet tas i beaktning vid prövningen, exempelvis vid en prövning av behovet av projektet eller vid en avvägning mellan olika intressen.

I sina beslut ska berörda myndigheter ta vederbörlig hänsyn till resultaten i de rapporter från den projektansvarige som innehåller resultaten av verksamheten rörande allmänhetens medverkan, en beskrivning av verksamheten som bedrivits innan tillståndsprocessen och en redogörelse för hur synpunkterna från det offentliga samrådet har beaktats (se avsnitt 3.4).⁵⁸

---

⁵⁵ Artikel 8.3

⁵⁶ Artikel 10.9

⁵⁷ Artikel 7.3

⁵⁸ Artikel 9.4

3.6 Checklista

Inför tillståndprocessen

Genomförandeplan utarbetas. Uppdateras årligen. (artikel 5.1, se avsnitt 2.3)

Förteckning över nödvändiga beslut och yttranden och förteckning över vilka som kan tänkas beröras av projektet tas fram. (se avsnitt 3.1)

Information om att ett projekt sannolikt kommer att få en betydande gränsöverskridande verkan görs tillgänglig för behöriga myndigheter i berörda medlemsstater. (artikel 9.6, se avsnitt 3.1)

Anmälan om projektet lämnas in till den behöriga myndigheten. (artikel 10.3, se avsnitt 3.1)

Den behöriga myndigheten godtar eller avvisar anmälan inom tre månader från mottagandet. (artikel 10.3, se avsnitt 3.1)

Tillståndprocessen

Relevanta planer och program identifieras. (se avsnitt 3.2)

Koncept för allmänhetens medverkan upprättas. (artikel 9.3, se avsnitt 3.4)

Webbplats upprättas. (artikel 9.7, se avsnitt 3.4)

Informationsbroschyr upprättas. (punkt 6 i bilaga VI, se avsnitt 3.4)

Offentligt samråd genomförs. (artikel 9.4, se avsnitt 3.4)

Samråd enligt miljöbalken genomförs. (se avsnitt 4.1)

En rapport som förklarar hur synpunkterna från de offentliga samråden har beaktats offentliggörs. (artikel 9.4, se avsnitt 3.4)

En rapport som sammanfattar resultaten av verksamhet rörande allmänhetens medverkan utarbetas. (artikel 9.4, se avsnitt 3.4)

Den behöriga myndigheten fastställer hur omfattande rapporter och dokument och hur detaljerad information ansökan ska innehålla. (artikel 10.6a, se avsnitt 3.2)

Den behöriga myndigheten utarbetar ett detaljerat schema för processen för tillståndsgivning. (artikel 10.6b, se avsnitt 3.2)

Miljökonsekvensbeskrivning upprättas. (se avsnitt 4.2)

Ansökan om nödvändiga tillstånd upprättas. (se avsnitt 3 och 4)

Ett utkast av ansökan lämnas till den behöriga myndigheten, tillsammans med en begäran om ett yttrande om att ansökan är fullständig och tillfredsställande. (artikel 10.6c, se avsnitt 3.2)

Den fullständiga ansökan och rapporterna om de offentliga samråden och allmänhetens medverkan lämnas in till den behöriga myndigheten. (se avsnitt 3.2 och 3.4)

Den behöriga myndigheten godtar ansökan. (se avsnitt 3.2)

Beslut fattas i samtliga ärenden, dessa beslut utgör tillsammans det övergripande beslutet. (se avsnitt 3.3)

---

4 Nödvändiga tillstånd

I detta kapitel redogörs för de olika typer av tillstånd, dispenser eller liknande, som kan behöva inhämtas av sökanden i tillståndprocessen för ett projekt. Samråd och miljökonsekvensbeskrivning (MKB) beskrivs särskilt, eftersom de kan ingå i flera av tillståndstyperna.

För varje tillståndstyp finns en beskrivning av vilka dokument som ska ingå i en ansökan, en beskrivning av ärendeprocessen med angivande av de tillfällen där allmänheten kan medverka i processen, samt angivande av ungefärlig handläggningstid. Dessutom finns för varje typ av tillstånd en checklista över de dokument som ska lämnas in och, i tillämpliga fall, de moment som kan behöva genomföras inför ansökan. I ett särskilt avsnitt redogörs för vissa beslut som inte omfattas av infrastrukturförordningens regler men som ändå kan behöva inhämtas för att projektet ska kunna genomföras. Alla ansökningar kan lämnas in till den behöriga myndigheten med undantag för de beslutstyper som inte omfattas av infrastrukturförordningens regler.

Vilka tillstånd som behövs beror på vilken energiinfrastruktur det är och var infrastrukturen är lokaliserad. Det går inte på förhand att avgöra exakt vilka tillstånd som behövs. Exempelvis kan det visa sig först under anläggningsarbetet att det behövs tillstånd för att ändra eller skada en fornlämning. För vissa av de nya kategorierna, till exempel digitala system för ett smart elnät, kan det vara så att det inte behövs några tillstånd eftersom det inte krävs några nya fysiska infrastrukturåtgärningar som gör intrång på marken.

Det är generell sett inte möjligt att med säkerhet säga exakt vilka tillstånd som behövs för en viss typ av projekt. För energiinfrastruktorkategorin vätgas råder det dock än större osäkerhet om vilka tillstånd som behövs. Detta eftersom det i Sverige inte finns någon lagstiftning som specifikt reglerar vätgas. När vätgas överförs i ett naturgassystem tillämpas naturgaslagen (2005:403). För koncession för andra ledningar än naturgasledningar som överför vätgas tillämpas möjligen lagen (1978:160) om vissa rörledningar, den så kallade rörledningslagen. I rörledningslagen står det "Rörledningar för transport av råolja eller produkt av råolja eller av annan vätska eller gas som är ägnad att användas som bränsle får inte dras fram eller användas utan särskilt tillstånd (koncession)". En möjlig tolkning är att rörledningslagen enbart är tillämplig om vätgasen anses vara och används som bränsle (förbrännas). En annan möjlig tolkning är att rörledningslagen är tillämplig oavsett syftet med vätgasen eftersom vätgas har förmågan att användas som bränsle.

4.1 Samråd

Det finns två typer av samråd som kan bli aktuella utöver infrastrukturförordningens krav på samråd (se avsnitt 3.4 i fråga om infrastrukturförordningens krav på samråd). När en specifik miljöbedömning enligt 6 kap. miljöbalken ska göras i ett ärende ska en MKB tas fram efter att ett samråd har hållits. Vidare kan i många fall krävas ett samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken även för verksamheter där en specifik miljöbedömning inte krävs. I vissa fall, till exempel när man ansöker om nätkoncession, kan båda typerna av samråd krävas.

4.1.1 Samråd inför upprättandet av en miljökonsekvensbeskrivning

En specifik miljöbedömning enligt 6 kap. miljöbalken ska göras vid vissa tillståndsprövningar enligt miljöbalken⁵⁹ samt vid bland annat tillståndsprövningar enligt vissa andra lagar som hänvisar till 6 kap. miljöbalken⁶⁰. Den specifika miljöbedömningen inleds normalt med ett undersökningssamråd, som syftar till att undersöka om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Verksamhetsutövaren kan hoppa över undersökningssamrådet om det redan från början står klart att verksamheten ska antas medföra betydande miljöpåverkan.⁶¹ Undersökningssamrådet hålls med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten enligt miljöbalken och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten eller åtgärden. Efter undersökningssamrådet ska verksamhetsutövaren lämna in en samrådsredogörelse till länsstyrelsen, som därefter fattar beslut om huruvida verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Om länsstyrelsen beslutar att verksamheten *inte* kan antas medföra betydande miljöpåverkan behöver inga vidare samråd hållas. Verksamhetsutövaren ska i det fallet ta fram en så kallad liten MKB.⁶²

Om länsstyrelsen beslutar att verksamheten *ska* antas medföra betydande miljöpåverkan, eller om undersökningssamrådet har hoppats över för att det redan från början stod klart att verksamheten ska antas medföra betydande miljöpåverkan, ska verksamhetsutövaren genomföra ett avgränsningssamråd. Under avgränsningssamrådet fortsätter dialogen mellan verksamhetsutövaren, länsstyrelsen och andra berörda parter. Syftet med detta samråd är att närmare avgränsa de miljöaspekter och frågor som ska beaktas i den kommande MKB:n.

---

⁵⁹ 6 kap. 20 § miljöbalken

⁶⁰ Till exempel vid prövningen av nätkoncession för linje, se 2 kap. 17 § ellagen

⁶¹ Till exempel för att verksamhetsutövaren själv gör den bedömningen eller för att det finns föreskrifter om att en viss typ av verksamhet alltid ska antas medföra betydande miljöpåverkan (6 kap. 23 § miljöbalken). Sådana föreskrifter finns i miljöbedömningsförordningen (2017:966)

⁶² 6 kap. 47 § miljöbalken

Avgränsningssamrådet är viktigt för att säkerställa att MKB:n innehåller relevant information och analyser av de mest betydande miljöaspekterna.

Avgränsningssamrådet ska avse verksamhetens lokalisering, omfattning och utformning, de miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser.⁶³ Under samrådet identifierar och diskuterar deltagarna de specifika miljöfrågor och påverkansområden som verksamhetsutövaren behöver ta hänsyn till i MKB:n.

Efter avgränsningssamrådet ska verksamhetsutövarens sammanställa de synpunkter och slutsatser som framkommit och använda dem som grund för utformningen av MKB:n.

För flera av de tillstånd och dispenser som denna handbok redogör för behöver samråd hållas. Man ska i princip inte hålla flera samråd under tillståndsprocessen, utan man ska i möjligaste mån hålla ett enda samråd som täcker in hela projektet och som kan ligga till grund för alla de tillstånd och dispenser som behövs. Redan under samrådet bör man ta upp frågan om vilka tillstånd och dispenser som behövs för att verksamheten ska få komma till stånd. Under ett sådant samråd bör man också diskutera hur omfattande dokument av olika slag som ska lämnas in i olika tillståndsansökningar.

4.1.2 Samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken

I 12 kap. 6 § miljöbalken finns en särskild samrådsregel. Även om en verksamhet eller en åtgärd inte omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt andra bestämmelser i miljöbalken, så ska den som ska bedriva verksamheten eller vidta åtgärden anmäla detta till samråd hos tillsynsmyndigheten, om verksamheten eller åtgärden kan komma att väsentligt ändra naturmiljön. Enligt 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13) är länsstyrelsen tillsynsmyndighet utom i de fall Skogsstyrelsen är tillsynsmyndighet enligt 10 §. Exempel på verksamheter som det kan vara motiverat att anmäla för samråd är schaktningar och dräneringar, upptagande av ledningsgator, förvandling av åkermark till skogsmark, skydds- och kompensationsdikning, tippning av schakt- och rivmassor och anläggande av vägar som inte prövas i annan ordning.

I 12 kap. 6 § fjärde stycket i miljöbalken finns bestämmelser om att tillsynsmyndigheten vid samrådet får förelägga den anmälningskyldige att vidta de åtgärder som behövs för att begränsa eller motverka skada på naturmiljön. I vissa fall får verksamheten förbjudas.

---

⁶³ 6 kap. 29 § miljöbalken

4.1.3 Förhållandet mellan de olika samrådstyperna

I normala fall är endast en av de två samrådsreglerna tillämplig på en verksamhet eller åtgärd. Om tillstånd krävs enligt miljöbalken gäller samrådsreglerna i miljöbalkens 6 kap. och om tillstånd inte krävs gäller regeln i 12 kap. 6 §. Den senare regeln syftar till att fånga upp de verksamheter och åtgärder som kan väsentligt ändra naturmiljön men som inte kräver tillstånd. Även för sådana verksamheter och åtgärder kommer samråd då till stånd och vissa maktmedel ges som i viss mån kan sägas motsvara myndigheternas möjligheter gentemot en tillståndspliktig verksamhet att avslå en tillståndsansökan eller att förena tillståndet med villkor. Det finns emellertid fall då båda samrådsreglerna är tillämpliga, till exempel vid nyanläggning av el- eller naturgasledning. Regeln i 12 kap. 6 § är tillämplig för sådana verksamheter samtidigt som samråd måste hållas i enlighet med 6 kap, vilket alltså innebär att två samrådskrav måste uppfyllas av sökanden. I sådana fall kan dock samrådspikten enligt båda stadganden uppfyllas genom ett och samma samråd.

4.2 Miljökonsekvensbeskrivningar

I vissa ärenden måste det ingå en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som ska upprättas av sökanden. Regler om MKB finns i 6 kap. miljöbalken. Som ovan nämnts måste verksamhetsutövaren hålla samråd innan en MKB upprättas. Om länsstyrelsen beslutar att verksamheten inte ska antas medföra betydande miljöpåverkan ska sökanden ta fram en så kallad liten MKB. Denna ska innehålla de upplysningar som behövs för en bedömning av de väsentliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan förväntas ge. Beskrivningen ska innehålla en samrådsredogörelse. Om det inte finns något beslut från länsstyrelsen som säger att verksamheten inte ska medföra betydande miljöpåverkan, så ska verksamhetsutövaren stället ta fram en vanlig (inte liten) MKB efter att ha hållit avgränsningssamråd.

I avgränsningssamrådet kan länsstyrelsen peka ut vissa områden som ska belysas särskilt i MKB:n. I 6 kap. 35-36 §§ miljöbalken framgår vad en MKB för en verksamhet som ska antas medföra betydande miljöpåverkan ska innehålla. MKB:n ska upprättas efter samrådet, men innan ansökan lämnas in. En sådan tillståndsansökan ska lämnas som en del av ansökan om ett övergripande beslut för projektet. Med tanke på detta är det nödvändigt att samråd hålls och MKB:n upprättas under föransökningsförfarandet. Tidsgränserna för handläggningen medger inte att detta sker under det formella tillståndsförfarandet.

En MKB ska identifiera och beskriva de direkta och indirekta effekter som den planerade verksamheten eller åtgärden kan medföra på människor, djur, växter, mark, vatten, luft, klimat, landskap och kulturmiljö; på hushållningen med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt; och på annan hushållning med material,

råvaror och energi. Vidare ska miljökonsekvens-beskrivningen möjliggöra en samlad bedömning av dessa effekter på människors hälsa och miljön.

I en MKB som upprättas för ansökan om en verksamhet som ska antas medföra betydande miljöpåverkan ska sett följande uppgifter alltid finnas med:

- Uppgifter om verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, utformning, omfattning och andra egenskaper som kan ha betydelse för miljöbedömningen,
- uppgifter om alternativa lösningar för verksamheten eller åtgärden,
- uppgifter om rådande miljöförhållanden innan verksamheten påbörjas eller åtgärden vidtas och hur de förhållandena förväntas utveckla sig om verksamheten eller åtgärden inte påbörjas eller vidtas,
- en identifiering, beskrivning och bedömning av de miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser,
- uppgifter om de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa de negativa miljöeffekterna,
- uppgifter om de åtgärder som planeras för att undvika att verksamheten eller åtgärden bidrar till att en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap. inte följs, om sådana uppgifter är relevanta med hänsyn till verksamhetens art och omfattning,
- en icke-teknisk sammanfattning av det ovanstående, och
- en redogörelse för de samråd som har skett och vad som kommit fram i samråden.

4.3 Koncession

En koncession är en typ av tillstånd för energiinfrastruktur för bland annat el och gas. Gemensamt för koncessioner för energiinfrastruktur är att de prövas på liknande sätt, att de har långa giltighetstider och att Ei handlägger ärendena⁶⁴.

4.3.1 Nätkoncession för linje avseende el

För att bygga en kraftledning för överföring av el krävs enligt 2 kap. 1 § ellagen (1997:857) tillstånd, så kallad nätkoncession. Nätkoncession för en ledning med en i huvudsak bestämd sträckning benämns enligt 2 kap. 2 § ellagen nätkoncession för linje. Till byggandet av en ledning räknas även schaktning, skogsavverkning eller liknande åtgärder för att bereda plats för ledningen. Ei fattar beslut i alla ärenden, förutom om ärendet avser en utlandsförbindelse, om det i ärendet finns en fråga

---

⁶⁴ I vissa fall överlämnar Ei sedan ärendet till regeringens prövning.

om tillstånd till expropriation som ska prövas av regeringen samt vissa fall om Försvarsmakten har begärt att regeringen ska pröva frågan.⁶⁵ I sådana fall handläggs ärendet av Ei som sedan lämnar över ärendet till regeringen tillsammans med förslag till beslut.⁶⁶ Regler om nätkoncession finns i 2 kap. ellagen och i förordning (2021:808) om nätkoncession.

Ansökans innehåll

Ansökningsbrev. Ett dokument som beskriver vad ansökan avser. Följande uppgifter ska finnas med:

- Det överföringsbehov som ledningen är avsedd att tillgodose. Om ledningen är avsedd att förstärka befintliga ledningar, ska detta anges samt upplysning lämnas dels om den belastning som befintliga ledningar tål, dels om behovet av ytterligare ledningsutbyggnader med anledning av den ledning som ansökan avser.
- Den spänning för vilken ledningen är avsedd.
- Om ledningen är avsedd för en spänning som inte överstiger högsta tillåtna spänning för de områden med nätkoncession som berörs av ledningen, ska de särskilda skäl som åberopas för detta anges.
- Hur de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken iakttas.
- Alternativa ledningssträckningar som sökanden har undersökt.

Miljökonsekvensbeskrivning. Se avsnitt 4.2.

Teknisk beskrivning. En teknisk beskrivning av den planerade ledningen. Beskrivningen ska innefatta bl.a. en ritning över ledningens konstruktion och dess anslutning till produktionsanläggning, station eller befintlig ledning.

Kostnadsberäkning. Uppgift om kostnad för att uppföra ledningen och årlig drifts- och underhållskostnad.

Karta. Karta över ledningens föreslagna sträckning.

Fastighetsägarförteckning och förteckning över innehavare av särskild rätt.

Bestyrkta förteckningar över ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter som ledningen ska dras fram över eller av fastigheter som på annat sätt berörs av anläggningen.

---

⁶⁵ 2 kap. 4 § ellagen

⁶⁶ 4 § förordningen (2021:808) om nätkoncession

Överenskommelser om markupplåtelse. Uppgift om de överenskommelser som träffats om upplåtelse av mark för ledningen eller de hinder som finns mot sådana överenskommelser.

Samhällsekonomisk lönsamhetsbedömning. Ska lämnas in om ledningen ingår i ett transmissionsnät.

Ärendeprocess

Samråd. Samråd genomförs, se avsnitt 4.1. Efter att samråd har genomförts ska sökanden upprätta en MKB, se avsnitt 4.2.

Inlämning och granskning av ansökan. Myndigheten avgör om ansökan är komplett eller om en komplettering måste lämnas in.

Remiss och kommunikering. Ansökan med bilagor skickas för remiss till Försvarsmakten, länsstyrelser och övriga statliga myndigheter som berörs av ansökan, kommuner som berörs av ansökan, ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter som berörs av ansökan, andra kända sakägare som berörs av ansökan, och innehavare av nätkoncession som berörs av ansökan. Försvarets radioanstalt ska underrättas om ansökan. Remisstiden är vanligen 5 veckor. Efter att yttranden har inkommit kan de skickas till sökanden som får möjlighet att bemöta dem. Om det behövs skickas bemötandet till remissinstanserna för deras eventuella yttrande. Dessutom kungörs remissen i lokaltidningar om verksamheten ska antas medföra betydande miljöpåverkan. På så sätt får allmänheten möjlighet att yttra sig.

Beslut eller yttrande. Om regeringen ska besluta i ärendet skriver Ei ett yttrande med förslag till beslut till regeringen. Om Ei beslutar i ärendet avslutas ärendet efter beslutet och ingen överlämning sker till regeringen.

Regeringens granskning av ansökan och yttrande. Om regeringen ska besluta i ärendet översänds samtliga handlingar samt Ei:s yttrande till regeringen. I dessa fall tillkommer handläggningstid och eventuellt vissa handläggningsåtgärder hos regeringen.

Handläggningstid

Handläggningstiden hos Ei är mellan 9 månader och två år.

Om ärendet ska beslutas av regeringen tillkommer handläggningstiden hos regeringen. Den är upp till sex månader för prioriterade ärenden, om inga kompletteringar behöver göras.

Checklista för ansökan om nätkoncession för linje

Samråd har genomförts
Miljökonsekvensbeskrivning
Ansökningsbrev
Teknisk beskrivning
Kostnadsberäkning
Karta
Fastighetsägarförteckning och förteckning över innehavare av särskild rätt
Överenskommelser om markupplåtelse
Samhällsekonomisk lönsamhetsbedömning

4.3.2 Koncession för naturgasanläggning

Enligt 2 kap. 1, 2 och 3 §§ naturgaslagen (2005:403) får en naturgasledning, lagringsanläggning eller förgasningsanläggning inte byggas eller användas utan tillstånd (koncession). Åtgärder för att bereda plats för sådana anläggningar, såsom sprängning, schaktning, skogsavverkning, markberedning eller liknande åtgärder, får inte vidtas innan koncession har meddelats. Koncession krävs inte för en naturgasledning som är belägen efter en mät- och reglerstation. Ei handlägger och bereder ärendet och lämnar sedan över ärendet till regeringen tillsammans med Ei:s förslag till beslut. Regler om koncession för naturgasanläggningar finns i 2 kap. naturgaslagen och i naturgasförordningen (2006:1043).

Ansökans innehåll

Ansökningsbrev. Ett dokument som beskriver vad ansökan avser. En ansökan om koncession för en naturgasledning ska innehålla följande uppgifter:

- det överföringsbehov som naturgasledningen är avsedd att tillgodose,
- det behov som mät- och reglerstation eller kompressorstation är avsedd att tillgodose,
- de alternativa sträckningar av naturgasledningen och de alternativa placeringar av stationer som sökanden undersökt, samt
- resultatet av de samråd som föregått ansökan.
- En ansökan om koncession för en lagringsanläggning eller en förgasningsanläggning ska innehålla följande uppgifter:
  - det behov som anläggningen är avsedd att tillgodose,
  - de alternativa placeringar av anläggningen som sökanden undersökt, samt
  - resultatet av de samråd som föregått ansökan.

Miljökonsekvensbeskrivning. Se avsnitt 4.2.

Teknisk beskrivning. En teknisk beskrivning av den planerade ledningen, stationen eller anläggningen samt en kostnadsberäkning. Beskrivningen ska innehålla en ritning över ledningens, stationens eller anläggningens konstruktion och dess anslutning till naturgasledningar.

Karta. En karta över ledningens föreslagna sträckning eller stationens eller anläggningens föreslagna placering, samt en beskrivning av den mark som behöver tas i anspråk.

Fastighetsägarförteckning. Bestyrkta förteckningar över ägare och innehavare av fastigheter över vilka ledningen avses dras fram eller på vilka stationen eller anläggningen avses placeras eller av fastigheter som på annat sätt behövs för anläggningen.

Överenskommelser om markupplåtelse. Uppgift om de överenskommelser som träffats om upplåtelse av mark för ledningen, stationen eller anläggningen eller de hinder som finns mot sådana överenskommelser.

Redogörelse för sökandens organisation. En redogörelse för sökandens organisation.

Redogörelse över allmänna hänsynsregler. En redogörelse för hur de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken följs.

Ärendeprocess

Samråd. Samråd genomförs, se avsnitt 4.1. Efter att samråd har genomförts ska sökanden upprätta en MKB, se avsnitt 4.2.

Inlämning och granskning av ansökan. Myndigheten avgör om ansökan är komplett eller om en komplettering måste lämnas in.

Remiss och kommunikering. Ansökan med bilagor skickas på remiss till berörda kommuner och länsstyrelser samt till ett antal myndigheter, vanligen Försvarsmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. De fastighetsägare och övriga sakägare som berörs av ansökan får också yttra sig. Remisstiden är vanligen 5 veckor. När remissyttranden har kommit in till Ei skickas de till sökanden som får möjlighet att bemöta dem. Om det behövs skickas därefter bemötandet till remissinstanserna för deras eventuella yttrande. Dessutom kungörs remissen i lokaltidningar om verksamheten ska antas medföra betydande miljöpåverkan. På så sätt får allmänheten möjlighet att yttra sig.

Slutberedning och yttrande. När ärendet är tillräckligt utrett skriver Ei ett yttrande med förslag till beslut till regeringen.

Regeringens granskning av ansökan och yttrande. Ärendet med samtliga handlingar samt Ei:s yttrande översänds till regeringen. Regeringen granskar ansökan och Ei:s yttrande för att avgöra bland annat om regeringen anser att ärendet behöver utredas ytterligare.

Remiss och kommunikering. Regeringen kan sända ärendet på ytterligare en remiss till berörda sakägare, myndigheter och organisationer.

Intern beredningsprocess inom Regeringskansliet. Beslut fattas i ärendet.

Handläggningstid

Handläggningstiden hos Ei är mellan 9 månader och två år. Sedan tillkommer handläggningstiden hos regeringen, som är upp till sex månader för prioriterade ärenden, om inga kompletteringar behövs.

Checklista för ansökan om koncession för naturgasanläggning

Samråd har genomförts med länsstyrelse

Miljökonsekvensbeskrivning

Ansökningsbrev

Teknisk beskrivning

Karta

Fastighetsägarförteckning

Överenskommelser om markupplåtelse

Redogörelse för sökandens organisation

Redogörelse över allmänna hänsynsregler

4.3.3 Koncession för rörledning

Koncession krävs enligt 1 § rörledningslagen (1978:160) för att dra fram eller använda en rörledning för transport av råolja eller produkt av råolja eller av annan vätska eller gas som är ägnad att användas som bränsle. Koncession krävs även för en rörledning för transport av koldioxid som ska lagras geologiskt. Koncession krävs inte för en ledning som är högst 20 kilometer lång, ledning som huvudsakligen ska användas för tillgodoseende av enskilda hushålls behov, eller som uteslutande ska användas inom en hamn eller ett industriområde. Ei handlägger och bereder ärendet och lämnar sedan över det till regeringen tillsammans med ett förslag till beslut. Regler om koncession för rörledning finns i rörledningslagen och i förordningen (1978:164) om vissa rörledningar.

Ansökans innehåll

Ansökningsbrev. Ett dokument som beskriver vad ansökan avser. En ansökan om koncession ska innehålla följande uppgifter:

- sökandens namn, yrke, hemvist och adress,
- den tid för vilken koncession begärs,
- de fastigheter som berörs av ansökningen, samt namn och adress på fastighetsägare, förvaltare av trafikled och övriga sakägare,
- markanvändning och planförhållanden i berörda områden,
- hur de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken iakttas,
- den inverkan på allmänna och enskilda intressen som den tillämnade verksamheten kan bedömas få samt de åtgärder sökanden anser behövliga för att skydda allmänna intressen eller enskild rätt,
- plan för den tillämnade verksamheten, samt sökandens tekniska och ekonomiska förutsättningar att fullfölja planen, samt
- de huvudsakliga villkor som enligt sökandens mening bör gälla för verksamheten.

Miljökonsekvensbeskrivning. Se avsnitt 4.2.

Beskrivning. En beskrivning av det tillämnade företaget med kostnadsberäkning.

Karta. En karta utvisande ledningens huvudsakliga sträckning, med behövlig beskrivning.

Övrig utredning. Den utredning i övrigt som sökanden vill åberopa till stöd för sin ansökan.

Ärendeprocess

Samråd. Samråd hålls. Efter att samråd har genomförts ska sökanden upprätta en MKB. Se mer om samråd i avsnitt 4.1.

Inlämning och granskning av ansökan. Myndigheten avgör om ansökan är komplett eller om en komplettering måste lämnas in.

Remiss och kommunikering. Ansökan med bilagor skickas för remiss till berörda kommuner, länsstyrelser och myndigheter samt till de fastighetsägare och övriga sakägare som berörs av ansökan. Remisstiden är vanligen två månader. Efter att yttranden har inkommit skickas de till sökanden som får möjlighet att bemöta dem. Om det behövs skickas bemötandet till remissinstanserna för deras

eventuella yttrande. Dessutom kungörs remissen i lokaltidningar. På så sätt får allmänheten möjlighet att yttra sig.

Beredning och yttrande. När ärendet är tillräckligt utrett skriver Ei ett yttrande med förslag till beslut till regeringen.

Regeringens granskning av ansökan och yttrande. Ärendet med samtliga handlingar samt Ei:s yttrande översänds till regeringen. Regeringen granskar ansökan och Ei:s yttrande för att avgöra bland annat om regeringen anser att ärendet behöver utredas ytterligare.

Remiss och kommunikering. Regeringen kan sända ärendet på ytterligare en remiss till berörda sakägare, myndigheter och organisationer

Intern beredningsprocess inom Regeringskansliet. Beslut fattas i ärendet.

Handläggningstid

Handläggningstiden hos Ei är mellan 9 månader och två år. Sedan tillkommer handläggningstiden hos regeringen, som är upp till sex månader för prioriterade ärenden, om inga kompletteringar behövs.

Checklista för ansökan om koncession för rörledning

Samråd har genomförts med länsstyrelse

Miljökonsekvensbeskrivning

Ansökningsbrev

Beskrivning

Karta

Övrig utredning

4.4 Miljöfarlig verksamhet

Miljöfarlig verksamhet avser bland annat utsläpp av föroreningar från mark eller byggnad, eller användning av mark, byggnad, eller anläggning på ett sätt som kan medföra olägenhet för omgivningen, människors hälsa eller miljön. För att driva vissa verksamheter krävs anmälan eller tillstånd. I miljöprövningsförordningen (2013:251) framgår vilka typer av verksamheter som kräver tillstånd respektive anmälan. Ansökan om tillstånd för miljöfarlig verksamhet handlägs av länsstyrelsen eller mark- och miljödomstol beroende på vilken typ av verksamhet ansökan avser. Även detta framgår av miljöprövningsförordningen. Ansökningar hos domstol omfattas inte av förordningens handläggningsregler.

4.4.1 Anmälan om miljöfarlig verksamhet - anmälningssplikt C

Anmälan handläggs av den kommunala nämnden som har ansvar för miljöfrågor. Anmälan handläggs dock av länsstyrelsen om verksamheten eller åtgärden har samband med en annan fråga som prövas av länsstyrelsen. Frågan om var en eventuell anmälan ska prövas kan tas upp under samrådet. Anmälningssärenden betecknas vanligen som anmälningssplikt C. Regler om anmälan om miljöfarlig verksamhet finns i 9 kap. 6 § miljöbalken, miljöprövningsförordningen och i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899).

Ansökans innehåll

Anmälan. En anmälan ska vara skriftlig och ska innehålla de uppgifter, ritningar och tekniska beskrivningar som behövs för att tillsynsmyndigheten ska kunna bedöma den miljöfarliga verksamheten eller åtgärdens art, omfattning och miljöeffekter. Många kommuner har blanketter som kan användas för en anmälan.

Karta eller situationsplan. En karta eller situationsplan över området ska bifogas till anmälan.

Miljökonsekvensbeskrivning. I de fall det behövs ska det också bifogas en MKB, se mer om detta i avsnitt 4.2. Det är den kommunala nämnden som i samråd med sökanden kan avgöra om en miljökonsekvens-beskrivning behövs i det enskilda fallet.

Tekniska uppgifter. Tillsammans med anmälan ska också en beskrivning av skilda anläggningsdelar på situationsplan, redogörelse för närliggande anläggningar och bostadsområden eller andra områden av intresse bifogas. Man ska också redogöra för den nuvarande och planerade verksamheten eller åtgärd i tekniskt hänseende samt redovisa vatten- och avloppsförsörjning. Vilka störningar verksamheten kan komma att innebära för omgivningen i form av utsläpp och buller, hur man tänkt kontrollera verksamheten, hur hushållshanteringen går till gällande avfall m.m. ska också ingå.

Ärendeprocess

Anmälan. Ansökan lämnas in. Om anmälan är ofullständig kan den behöva kompletteras.

Kommunicering. Statliga och kommunala myndigheter samt enskilda som kan ha ett särskilt intresse i saken ska på lämpligt sätt och i skälig omfattning ges tillfälle att yttra sig över anmälan. Anmälan skickas på remiss till länsstyrelsen för ett eventuellt yttrande.

Beslut. När ett anmälningssärende är tillräckligt utrett, ska den myndighet som handlägger ärendet meddela föreläggande om försiktighetsåtgärder eller förbud enligt

miljöbalken om det behövs, eller förelägga verksamhetsutövaren att ansöka om tillstånd för verksamheten enligt 9 kap. 6 § miljöbalken. Om inga åtgärder behövs ska myndigheten underrätta verksamhetsutövaren om att ärendet inte föranleder någon åtgärd från myndighetens sida.

Handläggningstiden

Handläggningstiden för ett anmälningsärende som är komplett, kan ofta vara ca sex veckor. Dock beror detta på huruvida ansökan ska kungöras, om berörda ska höras, ärendets art m.m.

Checklista för anmälan om miljöfarlig verksamhet - anmälningsplikt C

Anmälan
Karta eller situationsplan
Eventuell miljökonsekvensbeskrivning (i vilket fall även samråd krävs)
Tekniska uppgifter

4.4.2 Tillstånd för miljöfarlig verksamhet - tillståndsplikt B

I miljöprövningsförordningen finns bestämmelser om att ansökan om tillstånd för vissa slag av verksamheter och åtgärder ska prövas av en länsstyrelse. Dessa tillstånd betecknas tillståndsplikt B. Fler regler om tillstånd för miljöfarlig verksamhet finns i 9 kap. 6 §, 19 kap. 5 § och 22 kap. 1 § miljöbalken, miljöprövningsförordningen och i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Ansökans innehåll

Ansökningsbrev. En ansökan i ett ansökningsmål ska vara skriftlig och ska anpassas till verksamhetens art och omfattning. Den ska innehålla följande:

- Ritningar och tekniska beskrivningar med uppgifter om förhållandena på platsen, produktionsmängd eller annan liknande uppgift samt användningen av råvaror, andra insatsvaror och ämnen liksom energianvändning.
- Uppgifter om utsläppskällor, art och mängd av förutsebara utsläpp samt förslag till de åtgärder som kan behövas dels för att förebygga uppkomsten av avfall, dels för förberedelse för återanvändning, materialåtervinning och annan återvinning av det avfall som anläggningen ger upphov till.
- En MKB (se nedan) när det krävs enligt 6 kap. miljöbalken och uppgift om det samråd som skett.
- Förslag till skyddsåtgärder eller andra försiktighetsmått, samt de övriga uppgifter som behövs för att bedöma hur de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken följs.

- Förslag till övervakning och kontroll av verksamheten.
- I fråga om tillstånd att anlägga, driva eller ändra en verksamhet, en säkerhetsrapport i de fall det finns skyldighet att upprätta en sådan enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.
- En statusrapport, när detta krävs enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 10 kap. 21 § första stycket 5 p. miljöbalken.
- En icke-teknisk sammanfattning av de uppgifter som anges ovan.

Miljökonsekvensbeskrivning. Se avsnitt 4.2.

Ritning och teknisk beskrivning. Här ska ingå den föreslagna platsens nuvarande förhållanden, ritningar och tekniska beskrivningar av processer. Även en beskrivning rörande reningsutrustningar, flöden, reningseffekter, utsläppsnivåer, vilka störningar som kommer att ske till omgivningen i form av t.ex. utsläpp till luft och vatten, buller och lukt ska ingå i den tekniska beskrivningen.

Ärendeprocess

Samråd. Innan ansökan lämnas in ska samråd hållas. Se mer om samråd i avsnitt 4.1.

Inlämning och granskning av ansökan. När ansökan kommit in avgör länsstyrelsen om ansökan är komplett eller om en komplettering är nödvändig. Avstämning sker med miljöprövningsdelegationen som kan begära föreläggande om eventuella kompletteringar.

Remiss och kommunikering. Då alla kompletteringar har kommit in och ansökan anses vara komplett kungörs den och skickas ut på remiss till berörda myndigheter inklusive till länsstyrelsen. Kungörelsen sker genom annonsering i tidningar. På så sätt kan allmänheten lämna synpunkter i ärendet. När remisstiden har gått ut ges sökanden möjlighet att bemöta de synpunkter som kommit in. Om nya uppgifter kommer in i ärendet från sökanden kan det finnas skäl att stämma av dessa uppgifter med de som kommit in med yttranden.

Beslut. Ett beslutsförslag upprättas och lämnas till länsstyrelsens miljöprövningsdelegation som beslutar i ärendet.

Handläggningstid

Handläggningstiden ser olika ut från fall till fall då det kan ta lång tid att erhålla de kompletteringar som behövs för att ansökan kan anses vara komplett. Även remiss och övrig kommunikering kan ta lång tid beroende på ansökans karaktär. Det är ofta som remissinstanser eller sökanden begär förlängd tid för att komma in med

ett yttrande. Efter att ansökan är komplett är målet att beslut ska meddelas inom sex månader. För vissa ärenden krävs dock mer än ett år för handläggningen.

Checklista för tillstånd för miljöfarlig verksamhet - tillståndsplikt B

Samråd har genomförts med länsstyrelse

Ansökningsbrev

Miljökonsekvensbeskrivning

Ritning och teknisk beskrivning

4.5 Vattenverksamhet

För vissa vattenpåverkande verksamheter och anläggningar gäller tillstånds- eller anmälningsplikt. I 11 kap. miljöbalken framgår vad som är en vattenverksamhet samt vilka verksamheter som är helt undantagna från tillståndsplikt. I förordningen (1998:1388) om vattenverksamhet framgår för vilka verksamheter det endast behövs en anmälan. Om det krävs tillstånd för en vattenverksamhet får arbeten av större omfattning i anslutning till verksamheten inte påbörjas innan tillstånd har meddelats.

4.5.1 Anmälan om vattenverksamhet

För vissa verksamheter som är utpekade i förordningen om vattenverksamheter behövs endast en anmälan. Även om anmälningsplikt har föreskrivits får tillsynsmyndigheten i det enskilda fallet förelägga en verksamhetsutövare att ansöka om tillstånd. Anmälan om vattenverksamhet prövas i de flesta fall av länsstyrelsen. För vissa vattentäkter och i de fall då kommunen har tagit över tillsynsansvaret från länsstyrelsen, prövas anmälan av den kommunala nämnd som ansvarar för frågan. Frågan om vilken myndighet som ska handlägga ett anmälningsärende kan tas upp i samrådet.

Ansökans innehåll

Anmälan. Anmälan görs vanligen på en blankett. På blanketten ska vanligen följande uppgifter anges:

- grunduppgifter om sökanden,
- berörda fastigheter och uppgifter om markägare,
- uppgifter om vilket vattenområde som berörs,
- typ av vattenverksamhet eller åtgärd,
- beskrivning av verksamheten,
- beskrivning av förhållanden på platsen,
- påverkan på vattenområdet,

- uppgifter om eventuella strandskydd,
- uppgifter om skyddade naturområden, samt
- enskilda intressen som kan beröras av verksamheten.

Miljökonsekvensbeskrivning. Tillsynsmyndigheten har möjlighet att avgöra om det behövs en MKB i det enskilda fallet. Se mer om MKB i avsnitt 4.2.

Kartor. Översiktskarta som tydligt visar vilket område som berörs samt en detaljerad karta.

Ritning. Ritning över åtgärden.

Yttranden. Yttrande från berörda nyttjanderättsinnehavare (fiskerättsägare, servitutsinnehavare, arrendatorer etc.) samt från enskilt berörda (grannar, dikningsföretag, organisationer etc.).

Fotografier. För att underlätta handläggningen bör fotografier över aktuellt vattenområde bifogas anmälan.

Ärendeprocess

Inlämning och granskning av anmälan. Anmälan granskas och sökanden kan behöva skicka in kompletteringar innan anmälan kan anses vara komplett. Finns det anledning kan tillsynsmyndigheten förbjuda den planerade verksamheten till dess att begärda kompletteringar har kommit in.

Övertagande av handläggningen av kommunalt ärende. En länsstyrelse som handlägger ett anmälningsärende kan ta över handläggningen av ett annat ärende hos en kommun. Detta kan man göra om ärendena bör handläggas tillsammans, exempelvis om det gäller ett anmälningsärende och ett ärende om strandskyddsdispens. En kommun kan inte ta över handläggningen av ett ärende som ska prövas av länsstyrelse.

Remiss. Om ärendet inte handläggs av en kommun skickas en kopia av anmälan till kommunen. Kopia skickas även till Havs- och vattenmyndigheten, om det kan antas att det allmänna fiskeintresset berörs. Tillsynsmyndigheten ska ge de statliga och kommunala myndigheter samt organisationer och enskilda som kan ha ett särskilt intresse i saken tillfälle att yttra sig i anmälningsärendet. Remittering till denna krets tillämpas restriktivt och sker därför inte i alla ärenden. Vilka myndigheter eller organisationer som blir aktuella i remissförfarandet avgörs från fall till fall. Exempel på myndigheter som kan övervägas är Affärsverket svenska kraftnät, Havs- och vattenmyndigheten, Jordbruksverket, Kustbevakningen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Sjöfartsverket, Skogsstyrelsen, Sveriges Geologiska Undersökning och Trafikverket.

Beslut. I samband med att beslut fattas i ärendet kan tillsynsmyndigheten förelägga sökanden att istället för anmälan ansöka om tillstånd för vattenverksamheten, eller förelägga sökanden om försiktighets- eller kontrollåtgärder. Beslutet kan även innebära att verksamheten förbjuds.

Handläggningstid

Handläggningstiden för ett anmälningsärende som är komplett är åtta veckor.

Checklista för anmälan om vattenverksamhet

Anmälan
Eventuell miljökonsekvensbeskrivning (i vilket fall även samråd krävs)
Kartor
Ritning
Yttranden
Fotografier

4.5.2 Tillstånd för vattenverksamhet (markavvattning)

Ansökan om tillstånd till vattenverksamhet prövas av mark- och miljödomstolen. Vissa ärenden om tillstånd till markavvattning prövas dock av länsstyrelsen. Regler om tillstånd för vattenverksamhet finns i 11, 21 och 22 kap. miljöbalken och i lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet. Det är endast länsstyrelsens tillståndsprövning som omfattas av förordningens handläggningsregler, tillstånd som prövas av domstol är således undantagna.

Ansökans innehåll

Ansökningsbrev. En ansökan i ett ansökningsmål ska vara skriftlig och ska anpassas till verksamhetens art och omfattning. Den ska innehålla följande:

- Ritningar och tekniska beskrivningar med uppgifter om förhållandena på platsen, produktionsmängd eller annan liknande uppgift samt användningen av råvaror, andra insatsvaror och ämnen liksom energianvändning.
- Uppgifter om utsläppskällor, art och mängd av förutsebara utsläpp samt förslag till de åtgärder som kan behövas dels för att förebygga uppkomsten av avfall, dels för förberedelse för återanvändning, materialåtervinning och annan återvinning av det avfall som anläggningen ger upphov till.
- En MKB (se nedan) när det krävs enligt 6 kap. miljöbalken och uppgift om det samråd som skett.
- Förslag till skyddsåtgärder eller andra försiktighetsmått samt de övriga uppgifter som behövs för att bedöma hur de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken följs.

- Förslag till övervakning och kontroll av verksamheten.
- I fråga om tillstånd att anlägga, driva eller ändra en verksamhet, en säkerhetsrapport i de fall det finns skyldighet att upprätta en sådan enligt lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.
- En statusrapport när det krävs enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 10 kap. 21 § första stycket 5 p. i miljöbalken.
- En icke-teknisk sammanfattning av de uppgifter som anges ovan.

Miljökonsekvensbeskrivning. Se avsnitt 4.2.

Ritning och teknisk beskrivning. Här ska ingå den föreslagna platsens nuvarande förhållanden, ritningar och tekniska beskrivningar av processer. Även en beskrivning rörande reningsutrustningar, flöden, reningseffekter, utsläppsnivåer, vilka störningar som kommer att ske till omgivningen i form av t.ex. utsläpp till luft och vatten, buller och lukt ska ingå i den tekniska beskrivningen.

Ärendeprocess

Samråd. Innan ansökan lämnas in ska samråd hållas, se avsnitt 4.1.

Inlämning av ansökan. Ansökan lämnas in.

Granskning av ansökan. Myndigheten bedömer om ansökan är komplett innan den kungörs och skickas på remiss. Om ansökan inte är komplett kan den i regel kompletteras av sökanden.

Kungörelse, remiss och kommunikering. Ansökan kungörs i tidning. På så sätt får allmänheten möjlighet att yttra sig. Ansökan med bilagor skickas för remiss till berörda kommuner och länsstyrelser samt till ett antal myndigheter. Därutöver skickas kungörelsen till berörda sakägare.

Beslut. Ärendet slutbereds och beslut fattas.

Handläggningstid

Handläggningstiden från att ansökan anses vara komplett tills beslut fattas är för okomplicerade ärenden är cirka ett år, men för komplicerade ärenden kan krävas längre tid.

Checklista för tillstånd för vattenverksamhet

Samråd har genomförts med länsstyrelse

Ansökningsbrev

Miljökonsekvensbeskrivning

Ritning och teknisk beskrivning

4.6 Fornminnen

Fornlämningar är skyddade och den som vill rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning ska ansöka om tillstånd. Länsstyrelsen prövar ärendet och får lämna tillstånd till ingrepp endast om fornlämningen medför hinder eller olägenhet som inte står i rimligt förhållande till fornlämningens betydelse. Med andra ord får tillstånd endast ges om exploateringsintresset väsentligt väger över bevarandointresset.

Länsstyrelsen kan göra bedömningen att en större utredning behövs, de kan då fatta beslut om att en arkeologisk utredning ska genomföras. Det är lämpligt att redan i tidiga samråd lösa frågan om det behövs en särskild utredning. Se 2 kap. 11 § kulturmiljölagen (1988:950) för regler om arkeologisk utredning.

4.6.1 Tillstånd att ändra eller skada en fornlämning

Ansökan om tillstånd till ingrepp i fast fornlämning eller fornlämningsområde ska prövas av länsstyrelsen när samrådet har visat att det saknas lokaliseringsalternativ som undviker att fornlämningen berörs och sökanden ändå vill genomföra arbetsföretaget. En ansökan ska tydligt beskriva verksamhetens art och hur den berör fornlämningen. Länsstyrelsen får infordra de ytterligare uppgifter som behövs för prövningen. Regler om tillstånd finns i 2 kap. 12 § kulturmiljölagen.

Ansökans innehåll

Ansökningsblankett finns hos många länsstyrelser men den behöver normalt inte användas om samråd har genomförts enligt 6 kap. miljöbalken. I sådana fall kan den huvudsakliga ansökan och MKB:n användas som underlag förutsatt att den på ett tillräckligt sätt tillräckligt beskriver omständigheterna för det aktuella området. Av materialet ska framgå varför en annan sträckning inte kan användas i vilket fall påverkan på fornlämningen skulle kunna undvikas helt. Ansökan måste tydligt ange vilket fornminne som ansökan avser.

Kartor. Kartunderlag för det aktuella området.

Ärendeprocess

Beredning och beslut. Ärendet handläggs helt internt hos länsstyrelsen, detta innebär att det normalt inte sker någon remiss av ansökan. Länsstyrelsen kan begära komplettering om utredningen inte är tillräcklig.

Handläggningstid

I enkla ärendet kan beslut fattas inom sex veckor, i mer komplicerade fall kan det ta upp till sex månader. Om en arkeologisk utredning måste genomföras blir handläggningstiden längre.

Checklista för tillstånd att ändra eller skada en fornlämning

---

Ansökningsblankett

Kartor

4.7 Skyddade områden

I miljöbalkens sjunde kapitel finns regler om skydd av vissa områden. För vissa verksamheter kan det krävas dispens från reglerna. Bland annat kan det krävas dispens för åtgärder i vissa särskilt utpekade områden och tillstånd i andra områden.

Nationalparker enligt 7 kap. 2 § miljöbalken har ett särskilt starkt skydd. Enligt 4 § nationalparksförordningen (1987:938) får Naturvårdsverket meddela vissa föreskrifter om nationalpark, och enligt 5 § får länsstyrelsen meddela dispens från sådana föreskrifter.

4.7.1 Dispens från regler om kulturresevat

Ett område får av kommun eller länsstyrelse förklaras som kulturresevat i syfte att bevara värdefulla kulturpräglade landskap. Den som har skapat kulturresevatet får meddela dispens från föreskrifter som den har meddelat för resevatet, om det finns särskilda skäl. Se 7 kap. 9 och 7 §§ miljöbalken för regler om kulturresevat.

Ansökans innehåll

Karta. Karta över de anläggningar som kan påverka resevatet.

Information om åtgärden. Här ska i detalj beskrivas alla de åtgärder som kan påverka resevatet. Utöver den anläggning som ska byggas måste man redogöra för alla annan påverkan, exempelvis om fordon behöver köras i resevatet och om det ska ske någon röjning eller dylikt.

Redogörelse för alternativ. Av materialet ska framgå varför en annan sträckning inte kan användas i vilket fall påverkan på resevatet skulle kunna undvikas helt.

Ärendeprocess

Ärendet handläggs internt hos prövningsmyndigheten, detta innebär att det normalt inte sker någon remiss av ansökan. Myndigheten kan begära komplettering om utredningen inte är tillräcklig.

Handläggningstid

Vid större ingrepp är handläggningstiden upp till sex månader. Dispenser för mindre ingrepp kan handläggas snabbare.

Checklista för dispens från regler om kulturresevat

Karta

Information om åtgärden

Redogörelse för alternativ

4.7.2 Strandskyddsdispens

Ett strandskydd enligt 7 kap. 13-18 §§ miljöbalken upprättas för att trygga tillgång till strandskyddsområden genom allemansrätten och bevara goda livsvillkor för djur- och växtliv. Strandskyddet är ett generellt skydd som gäller på ett liknande sätt inom hela landet. Strandskyddets omfattning varierar mellan 0–300 meter från strandlinjen både inåt land och ut i vattenområdet. I de flesta fall provas strandskyddsdispenser av kommunen, men inom områden som är skyddat som nationalpark, naturreservat, kulturresevat, naturvårdsområde, naturminne, biotopskyddsområde, djur- och växtskyddsområde, Natura 2000-område eller landskapsbildsskydd är det länsstyrelsen som gör dispensprövningen.

För att strandsskyddsdispens ska kunna ges för någon form av de åtgärder som är förbjudna enligt 7 kap. 15 § miljöbalken, krävs särskilda skäl och att syftet med strandskyddet inte påverkas. Det sistnämnda betyder att djur- och växtlivet inte får påverkas på ett oacceptabelt sätt och allmänhetens tillgång till strandområden inte får försämrans.

Ansökans innehåll

Ansökningsbrev. Ansökan ska innehålla följande information:

- typ av åtgärd,
- beskrivning av åtgärden, exempelvis storlek, material, placering, behov att gräva och fylla ut,
- beskrivning av platsen, exempelvis nuvarande användning och existerande byggnader, samt
- de särskilda skäl som man åberopar för att man ska få strandskyddsdispens.

Situationsplan över åtgärden.

Karta. En översiktskarta.

Fotografier. Det kan vara lämpligt att också bifoga fotografier från platsen.

Miljökonsekvensbeskrivning. MKB behöver normalt inte upprättas endast för en ansökan om strandskyddsdispens. Det är dock möjligt att beskriva strandskyddsfrågan i en MKB som upprättas för ett annat förfarande. Se avsnitt 4.2 för mer information om miljökonsekvens-beskrivningar.

Ärendeprocess

Inlämning och granskning av ansökan. Ansökan granskas av den som ska pröva ärendet.

Remittering. Remittering kan förekomma i vissa fall. I de fall remittering sker skickas handlingarna till berörda instanser. Det finns ingen bestämmelse som anger att också markägare behöver höras då de inte har någon besvärsmätt.

Beslut. Slutberedning och beslutsfattande avslutar handläggningen.

Handläggningstiden

Handläggningstiden är normalt inte mer än tio veckor från den dag då en fullständig ansökan inlämnats.

Checklista för strandskyddsdispens

Ansökningsbrev

Situationsplan

Fotografier

Eventuell miljökonsekvensbeskrivning (i vilket fall även samråd krävs)

4.7.3 Naturområdesskydd

I 7 kap. miljöbalken finns regler om ett antal skydd av vissa naturområden, ytterligare regler finns i förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken. För vissa verksamheter som kan påverka sådana områden kan det krävas dispens eller tillstånd. I detta avsnitt redogörs för de dispenser och tillstånd som anges nedan.

Vissa områdesskydd gäller för särskilt utpekade områden. Ett område får av länsstyrelse eller kommun förklaras som naturreservat, naturminne eller vattenskyddsområde. Den som förklarar ett sådant områdesskydd ska också meddela inskränkningar i rätten att använda området. Dispens från dessa inskränkningar meddelas av den som har skapat områdesskyddet.

Ett större område får förklaras som miljöskyddsområde, exempelvis med grund i att området är utsatt för föroreningar. Länsstyrelsen får meddela dispens från

föreskrifter som har meddelats för ett miljöskyddsområde, om det finns särskilda skäl.

Biotopskyddsområde är en särskild kategori av områdesskydd som kan vara generellt eller särskilt utpekat. I förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken finns regler om generella biotopskydd för exempelvis alléer, odlingsrösen i jordbruksmark, åkerholmar med mera. Alla sådana områden utgör alltså biotopskyddsområde. Länsstyrelsen prövar frågor om dispens som avser sådana generella biotopskyddsområden. Skogsstyrelsen, länsstyrelsen eller en kommun får i det enskilda fallet besluta att ett visst område ska utgöra ett biotopskyddsområde. Ett sådant område blir då särskilt utpekat som biotopskyddsområde. Den som har bildat ett sådant biotopskyddsområde får meddela dispens för verksamheter inom området.

För en verksamhet eller åtgärd som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett så kallat Natura 2000-område krävs tillstånd från länsstyrelsen.⁶⁷

Ansökans innehåll

Ansökningsbrev. Ansökan ska vara skriftlig och bör innehålla följande uppgifter:

- teknikval,
- buller,
- schaktdjup eller anläggningarnas höjd,
- arbetsområdets utbredning, typ av maskiner och dess påverkan på marken,
- tid på året då anläggningsarbetet ska utföras, samt
- utsläpp.
- **Karta.** Karta över verksamheten och nödvändiga åtgärder.

Miljökonsekvensbeskrivning. I fråga om områdesskydd enligt 7 kap. miljöbalken krävs inte alltid en MKB. En sådan ska dock bifogas ansökan om det behövs i det enskilda fallet eller om den åtgärd som ansökan avser kan inverka negativt på ett Natura 2000-områdes bevarandestatus. Se mer om MKB i avsnitt 4.2.

Ärendeprocess

Samråd och miljökonsekvensbeskrivning. Om en MKB krävs ska denna tas fram efter att samråd hållits. Även om det inte krävs någon MKB och därtill hörande

---

⁶⁷ Detta gäller även om Natura 2000-området ligger utanför Sveriges territorium, men inom Sveriges ekonomiska zon. Se 7 kap. 32 § miljöbalken.

samråd enligt 6 kap. 4 § miljöbalken, kan det ändå krävas samråd enligt 12 kap. 6 §. Mer information om MKB och samråd finns i avsnitten 4.1 och 4.2.

Inlämning av ansökan. Ansökan lämnas in.

Kungörelse och utredning. Om en MKB har upprättats och åtgärden eller verksamheten ska antas medföra betydande miljöpåverkan, ska MKB:n kungöras. Även i annat fall ska ansökan kungöras, om ärendet är av stort allmänt intresse. Genom kungörelsen får allmänheten möjlighet att yttra sig. Under utredningen av ärendet sker ett internt samråd inom den prövande myndigheten och synpunkter kan tas in från berörda myndigheter och intressenter vid behov.

Beslut. I samband med slutberedning av ärendet fattas beslut i frågan.

Handläggningstid

Handläggningstiden från att ansökan anses vara komplett tills beslut fattas är för okomplicerade ärenden normalt cirka tre månader. För komplicerade ärenden kan det krävas längre tid.

Checklista för strandskyddsdispens

Ansökningsbrev

Karta

Eventuell miljökonsekvensbeskrivning (i vilket fall även samråd krävs)

4.8 Artskydd

Enligt 4 – 9 §§ artskyddsförordningen (2007:845) är det förbjudet att skada, förstöra eller störa vissa djur- och växtarter, deras fortplantningsområden eller viloplatsler. I bilagor till förordningen finns listor över de arter som är skyddade.

4.8.1 Artskyddsdispens

För verksamheter som riskerar att bryta mot förbuden i artskyddsförordningen kan man, under vissa förutsättningar, få dispens enligt 14 – 15 §§ i förordningen. De viktigaste förutsättningarna för att en dispens ska kunna meddelas är att det inte finns någon annan lämplig lösning och att dispensen inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd. Det är länsstyrelsen som prövar frågor om dispens.

Ansökans innehåll

Ansökningsbrev. Ansökningsbrev som förklarar att man ansöker om en dispens enligt artskyddsförordningen.

Utredning. Den utredning som behövs. Utredningen ska alltid ge svar på följande frågor:

- de skäl som gör att man behöver en dispens,
- varför man inte kan välja en annan plats, samt
- en noggrann beskrivning av hur åtgärden kan påverka arterna och deras livsmiljöer.
- I övrigt bör utredningen bestå av minst följande delar:
  - en beskrivning av den åtgärd verksamhetsutövaren önskar genomföra och varför den behöver utföras, det vill säga vilket syfte som åtgärden har,
  - vilka skyddade arter som finns i området,
  - de skyddade arternas bevarandestatus,
  - vilka förebyggande skyddsåtgärder som kan vidtas för att mildra effekten av åtgärden, samt
  - redogörelse för om det finns andra alternativ att nå syftet som påverkar arten mindre.

Ärendeprocess

Granskning av ansökan. Ansökan granskas, kompletteringar kan behövas om brister finns eller behov av ytterligare utredning uppstår.

Eventuell remiss. Länsstyrelsen kan remittera ansökan vid behov. Exempel på remissinstanser är lokala föreningar och organisationer som kan ha detaljkunskap som kan behövas i utredningen. Allmänheten deltar generellt inte i remissförfarandet.

Slutberedning. Även här kan ansökan behöva kompletteras om behov har uppstått under exempelvis remitteringen.

Handläggningstid

Ärenden om artskyddsdispens kan vara av olika omfattning. En handläggningstid på två månader är rimlig om kompletteringar inte behövs.

Checklista för artskyddsdispens

Ansökningsbrev

Utredning

4.9 Hälsoskydd

Kommuner får meddela särskilda föreskrifter till skydd mot olägenhet för människors hälsa. Det kan bland annat avse skydd för ytvattentäkter. I sådana

föreskrifter kan anges att verksamheter inte får bedrivas utan tillstånd från kommunen eller att verksamheten ska anmälas till kommunen.

Regler om kommuners möjlighet att meddela föreskrifter finns i 9 kap. 12 § miljöbalken och i 40 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. De föreskrifter som kommuner kan meddela kan variera mellan olika kommuner, information om föreskrifterna kan nås hos den enskilda kommunen.

4.9.1 Olägenhet för människors hälsa

Prövningen av ansökan om tillstånd, undantag och handläggning av anmälan enligt kommunens föreskrifter sker hos den kommunala nämnd som ansvarar för tillsyn enligt miljöbalken.

Ansökans innehåll

Ansökningsbrev. I ansökan ska anges en utförlig beskrivning av skälen för ansökan, vilken typ av störning det handlar om, tidpunkten, varaktighet m.m.

Karta. Det är lämpligt att precisera platsen på en karta.

Ritningar och teknisk beskrivning. De uppgifter, ritningar och tekniska beskrivningar som behövs för att tillsynsmyndigheten ska kunna bedöma verksamheten eller åtgärdens art, omfattning och miljöeffekter bör bifogas.

Ärendeprocess

Anmälan eller ansökan. Ansökan granskas.

Remiss och kommunikering. I de fall då verksamheten kan komma att påverka närboende skickas ärendet på remiss till eventuella berörda samt instanser som då har möjlighet att lämna sina synpunkter kring anmälan till miljönämnden. Om många människor anses bli berörda kungörs också anmälan.

Utredning. Efter att miljöavdelningen gjort en bedömning gällande huruvida klagomålen kan innebära en risk för miljön eller risk för människors hälsa startas en utredning. Miljöavdelningen skickar ett brev till den verksamhetsutövare som ärendet gäller och informerar om ärendet. Verksamhetsutövaren har möjlighet att bemöta anmälan och lämna besked rörande en eventuell åtgärd. En kopia på svaret skickas till den som gjort anmälan.

Beslut. Miljöavdelningen gör en bedömning i ärendet och den som anmält olägenheten ges möjlighet till att lämna synpunkter. Delgivning av beslutet sker till berörda parter och de som har yttrat sig negativt kring ärendet. I de fall då anmälan kungjorts eller där flera berörda har haft synpunkter kungörs beslutet.

Handläggningstid

Det är svårt att ge en generell handläggningstid för dessa ärenden då reglerna kan se mycket olika ut hos olika kommuner. En rimlig handläggningstid är mellan sex och tolv månader.

Checklista för olägenhet för människors hälsa

Ansökningsbrev

Karta

Ritningar och teknisk beskrivning

4.10 Bygglov

Ett bygglov är ett tillstånd för att bygga nytt, bygga om, bygga till eller ändra användningen av en byggnad eller en anläggning. Bygglov handläggs av byggnadsnämnden i kommunen.

Bygglov inom detaljplanelagt område ska uppfylla villkoren i 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900). Utanför detaljplanerat område gäller villkoren i 9 kap. 31 och 31b §§. Andra regler finns i plan- och byggförordningen (2011:338).

4.10.1 Ansökans innehåll

Ansökningsblankett. I blanketten ska redovisas bland annat följande uppgifter;

- fastighetens beteckning,
- byggherrens person- eller organisationsnummer,
- byggherrens namn och adress, samt
- när arbetena ska börja och underskrift.

Ritningar ska visa nya och befintliga marknivåer, visa tydligt hur mycket uppfyllnad eller schaktning som kommer göras, samt andra karakteristiska detaljer.

Situationsplan. Situationsplanen ska lämpligen ha skala 1:4000 och ska visa bland annat byggnationernas placering och mått, nya och befintliga marknivåer och det som i övrigt är karaktäristiskt för tomten. Inom ett detaljplanelagt område, samlad bebyggelse och områdesbestämmelser krävs att situationsplan ritas på en nybyggnadskarta både för nybyggnation och för tillbyggnad. Utanför detaljplanelagt område kan situationsplan ritas på en förrättningskarta eller grundkarta från lantmäteriet.

Kontrollplan. Kontrollplan skickas vid enklare ärenden in tillsammans med ansökan. Om projektet är mer komplicerat lämnas kontrollplanen in i samband

med det tekniska samrådet och en kontrollansvarig behövs. I en kontrollplan bestäms vilka kontroller som ska utföras för det specifika byggprojektet. Syftet med kontrollplanen är att den ska användas under hela produktionstiden som ett levande dokument tills dess att projektet är slutfört och avslutat. Ett annat syfte med dokumentet är att kvalitetssäkra byggnationerna och att se till så att samhällskrav uppfylls.

4.10.2 Ärendeprocess

Bygglovsprövning. Efter att ansökan kommit in till byggnadsnämnden görs en första granskning av ärendet för att avgöra om åtgärden i fråga faktiskt kräver ett bygglov. I detta skede kontrolleras också om ansökan är komplett och om ritningarna uppfyller den kvalitet som krävs. Om byggnadsnämnden anser att ansökan inte är komplett begär man en komplettering. När ansökan anses vara komplett skickas ett mottagningsbevis till sökande. Byggnadsnämnden är skyldig att höra kända och att den sökta åtgärden blir beskriven på ett riktigt sätt. Detta kan också ske genom kungörelse.

Tekniskt samråd. Det tekniska samrådet samlas tillsammans med byggnadsnämnden och går igenom den kontrollplan som byggnadsherrn har upprättat för att se om någon del behöver kompletteras med ytterligare kontrollpunkter. Om så inte är fallet fastställs bygglovets av byggnadsnämnden.

Startbesked. Innan byggnadsarbetet får starta måste man ha ett startbesked som byggnadsnämnden lämnar. Man får endast börja bygga det som man har fått lov för. Om byggnationen påbörjas utan att ett startbesked lämnats utdöms en sanktionsavgift. Det är tillåtet att börja bygga redan efter att startbeskedet utfärdas. Senast två år efter att startbeskedet lämnats är byggnationen tvungen att påbörjas och måste vara avslutat inom fem år.

Tillsyn. Byggnadsnämnden ska minst en gång under byggnadstiden göra en tillsyn på platsen.

Slutsamråd. När byggnationen är färdig hålls ett slutsamråd på platsen där kontrollansvariga går igenom att de krav som ställts i kontrollplanen.

Slutbesked. Ett slutbesked utfärdas efter att intyg och kontrollplan är inlämnade, därefter får byggnaden tas i bruk.

4.10.3 Handläggningstid

Ärenden om lov och förhandsbesked ska handläggas skyndsamt och beslut ska meddelas (bygglovets fastställs) inom tio veckor från det att den fullständiga ansökningen inkommit till byggnadsnämnden. Tiden får förlängas en gång med högst tio veckor.

Checklista för bygglov

Ansökningsblankett

Ritningar

Situationsplan

Kontrollplan

4.11 Brandfarliga och explosiva varor

Hantering av brandfarliga eller explosiva varor kan behöva tillstånd enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE). Även överföring, import och export av explosiva varor är tillståndspliktig. Det behövs inte tillstånd enligt LBE om koncession har meddelats enligt lagen (1978:160) om vissa rörledningar eller enligt naturgaslagen (2005:403) enligt LBE 16 §. Verksamheten ska dock uppfylla kraven för tillståndspliktig verksamhet enligt LBE.

Tillstånd till hantering av brandfarliga varor söks i den kommun där verksamheten ska bedrivas. För en ny anläggning är det en fördel om tillståndsansökan enligt LBE kan behandlas samtidigt som ansökan om bygglov.

4.11.1 Ansökans innehåll

Ansökan. Ansökan ska innehålla underskrift av firmatecknare eller bemyndigad person hos det företag som avser driva verksamheten. En anmälan ska vanligen innehålla information om sökande, uppgifter om föreståndare och beskrivning av verksamheten. Den ska även vanligen innehålla en sammanställning av de brandfarliga varornas namn, flampunkt (för brandfarliga vätskor) och mängd. För rörledningar är det vanligtvis tillräckligt att redovisa ledningsdragnings utan att ange rörledningarnas volym. De flesta kommuner har blanketter för ansökan och egna beskrivningar av vilka dokument och uppgifter de vill ha i samband med tillståndsansökan.

Karta eller situationsplan. En karta eller situationsplan över området ska bifogas till anmälan.

Ritningar. Tillsammans med anmälan ska också ritningar över byggnader där brandfarliga varor ska hanteras.

Riskutredningen. Enligt § 7 LBE. Riskutredningens omfattning kan variera och anpassas utifrån verksamhetens komplexitet. Om anläggningen planeras, färdigställs och drivs enligt gällande normer, standarder eller anvisningar som MSB accepterat anses kravet på utredning av riskerna uppfyllt.

Klassningsplan. Klassningsplan med tillhörande dokumentation enligt Statens räddningsverks föreskrifter (SRVFS 2004:7) om explosionsfarlig miljö vid hantering av brandfarliga gaser och vätskor.

Sammanställda drift- och underhållsinstruktioner. Detta kan redovisas vid senare tillfälle, t.ex. vid avsyning, dock innan hanteringen påbörjas.

4.11.2 Ärendeprocess

Beredning och beslut. Ansökan granskas, kompletteringar kan behövas om brister finns eller behov av ytterligare utredning uppstår. Tillstånd meddelas av kommunen.

4.11.3 Handläggningstid

Handläggningstiden för ett anmälningsärende som är komplett är vanligtvis under tre månader.

Checklista för tillstånd till hantering av brandfarliga varor

Ansökan
Kartor
Ritning
Riskutredning
Klassningsplan
Sammanställda drift- och underhållsinstruktioner

4.12 Kontinentalsockeln

Det behövs i många fall tillstånd för att använda havsbotten på olika sätt enligt lagen (1966:314) om kontinentalsockeln (kontinentalsockellagen). Tillståndsplikten omfattar även till exempel undersökning inför anläggande av vindkraftverk till havs samt nedläggande av kablar och ledningar på havsbotten.

Tillstånd att lägga ut kablar och ledningar på havsbotten eller att anlägga havsbaserade vindkraftparker meddelas av regeringen.

4.12.1 Ansökans innehåll

Ansökan. Krav på ansökans innehåll beror på vad ansökan avser. Det behövs därför göras en bedömning i det enskilda fallet av vilka uppgifter som en ansökan bör innehålla:

- uppgift om sökanden,
- uppgift om det område och den tid som ansökan avser,

- uppgift om verksamheten, dess syfte, vilket (vilka) fartyg, plattformar, metoder, instrument och provtagningsutrustning som avses användas,
- uppgifter som behövs för att bedöma hur de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken följs och för att kunna bedöma verksamhetens eventuella påverkan på den biologiska och fysiska miljön,
- uppgift om geologi,
- uppgift om sedimentdynamiska förhållanden,
- uppgift om miljökemiska förhållanden och belastning,
- uppgift om flora och fauna,
- uppgift om bland annat sand-, grus- och mineralresurser, föroreningssituation i sediment och vatten, fornlämningar, avvikande objekt, vrak, oexploderad ammunition med mera i det aktuella området,
- uppgift om de åtgärder som sökanden anser nödvändiga för att förebygga vattenförorening och intrång på sjöfart, fiske och andra allmänna och enskilda intressen,
- arbetsprogram för verksamheten,
- uppgift om sökandens tekniska och ekonomiska förutsättningar för verksamheten.

Karta. Karta (upprättad enligt Sveriges geologiska undersöknings (SGU:s) anvisningar i det enskilda fallet), positioner (i SWEREF 99 TM) samt en beskrivning av det aktuella området.

Spridningstillstånd. Kopia på/upplysning om nödvändiga spridningstillstånd. Spridningstillstånd ska även bifogas om det i ansökningshandlingarna finns sammanställningar av geografisk information om förhållanden på eller under havsbotten inom Sveriges sjöterritorium, för mer information se lagen (2016:319) om skydd för geografisk information.

Miljökonsekvensbeskrivning. Om ansökan gäller utforskning av kontinentalsockeln som innefattar sprängning eller borring krävs att sökanden upprättat en MKB. Se avsnitt 4.2.

4.12.2 Ärendeprocess

Beredning och beslut. Ansökan granskas, kompletteringar kan behövas om brister finns eller behov av ytterligare utredning uppstår. Tillstånd meddelas av regeringen. Vissa ärenden bereds av SGU på regeringens uppdrag.

4.12.3 Handläggningstid

Handläggningen av ett ärende tar ofta från 6 månader. Om SGU bereder ärendet åt regeringen tillkommer regeringens handläggningstid utöver SGU:s handläggning, som i genomsnitt är ca 6 månader.

Checklista för tillstånd enligt kontinentalsockellagen

Ansökan

Karta

Spridningstillstånd

Eventuellt miljökonsekvensbeskrivning

4.13 Sveriges ekonomiska zon

Inom Sveriges ekonomiska zon krävs, enligt 5 § lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon, tillstånd av regeringen för uppförande och användning i kommersiellt syfte av anläggningar och andra inrättningar. Sveriges ekonomiska zon tar vid utanför territorialgränsen i enlighet med Lag (2017:1272) om Sveriges sjöterritorium och maritima zoner. Sveriges sjöterritorium sträcker sig som mest 12 nautiska mil ut (ca 22,2 km) från baslinjen.

Det behövs tillstånd av regeringen för att uppföra olika anläggningar inom Sveriges ekonomiska zon.

4.13.1 Ansökans innehåll

Ansökan. Ansökan bör innehålla uppgift om sökanden, uppgift om det område och den tid som ansökan avser, beskrivning av verksamheten och teknisk beskrivning.

Miljökonsekvensbeskrivning. Se avsnitt 4.2.

4.13.2 Ärendeprocess

Beredning och beslut. Ansökan granskas, kompletteringar kan behövas om brister finns eller behov av ytterligare utredning uppstår. Tillstånd meddelas av regeringen.

4.13.3 Handläggningstid

Handläggningen av ett ärende tar ofta från sex månader.

Checklista för tillstånd enligt lagen om Sveriges ekonomiska zon

---

Ansökan

Miljökonsekvensbeskrivning

4.14 Beslut som är undantagna från handläggningsreglerna

Beslut som fattas av domstol är undantagna från handläggningsreglerna i infrastrukturförordningen. Detta innebär bland annat att de inte ska ingå i den samling beslut som utgör det övergripande beslutet, och att förordningens handläggningstider inte ska omfatta domstolarnas handläggningstider. Även beslut som avser markupplåtelse genom ledningsrätt, tidig ledningsrättsförrättning, tillstånd för miljöfarlig verksamhet - tillståndsplikt A, tillstånd för vattenverksamhet samt planbesked och ändring av detaljplan och områdesbestämmelser är undantagna från handläggningsreglerna i infrastrukturförordningen. Ansökan i sådana ärenden lämnas in till respektive handläggande myndighet och således inte till den behöriga myndigheten. I detta avsnitt redogörs för några sådana beslut som ändå kan behövas för flera typer av infrastruktur som förordningen tar sikte på. Dessutom redogörs för vissa andra beslut som ofta behövs för markåtkomst.

4.14.1 Markupplåtelse genom ledningsrätt

För att få använda mark för att bygga en ledning kan man ansöka om ledningsrätt, vilken ger innehavaren rätt att bedriva verksamhet på de berörda fastigheterna. Ledningsrätt kan användas när man ska bygga elektrisk starkströmsledning, ledning för fjärrvärme, gas, koldioxid eller annan råvara eller produkt samt för transformatorer, pumpstationer och andra tillbehör. Ledningsrätt omfattar, enligt vad som bestäms vid förrättningen, befogenhet att inom fastigheten vidta de åtgärder som behövs för att dra fram och använda en ledning eller annan anordning. Ett av de vanligaste alternativen till att använda ledningsrätt är så kallat avtalsservitut. Ett avtalsservitut måste upprättas för varje berörd fastighet.

Fråga om ledningsrätt prövas vid förrättning. Ansökan sker hos Lantmäteriet, eller hos den kommunala lantmäterimyndigheten om det finns en sådan. Kommunal lantmäterimyndighet finns i cirka 40 kommuner. Man kan begära hos den lokala myndigheten att ärendet ska handläggas centralt av Lantmäteriet. Regler om ledningsrätt finns i ledningsrättslagen (1973:1144).

Ansökans innehåll

Ansökningsblankett. Här anges vissa grundläggande uppgifter. Blankett finns hos lantmäteriet.

Berörda fastigheter. Lista över de fastigheter som berörs av ledningsrätten.

Karta. Karta över sträckningen och tillhörande anläggningar. Av kartan måste tydligt framgå alla områden som ska omfattas av ledningsrätten.

Yrkanden. Sökanden måste meddela vilka bestämmelser som man anser ska gälla för den mark som upplåts. Här kan ingå de restriktioner som ska gälla för

markägaren, exempelvis skogsgatans bredd, vad markägaren får och inte får göra i skogsgatan och rätten att avverka kantträd.

Markupplåtelseavtal. Om uppgörelse har träffats med markägare angående exempelvis ledningsrättens omfattning, villkor samt ersättningen ska detta bifogas.

Ärendeprocess

Granskning av ansökan. Ansökan granskas för att avgöra om ärendet är komplett. Eventuellt kan sökanden behöva komplettera ansökan.

Sammanträde. Om någon eller några markägare inte har skrivit på en uppgörelse om marktillträde kan de kallas till ett sammanträde hos Lantmäteriet. Sammanträde kan behövas även i andra fall, exempelvis om sökanden under handläggningen av ärendet ändrar sträckningen eller yrkanden. Sökanden kallas alltid till ett eventuellt sammanträde.

Beslut. Efter att all nödvändig kommunikering har genomförts ska myndigheten genomföra den avslutande handläggningen utifrån de uppgifter som finns i ärendet. Om det finns markägare som inte medger villkoren blir det en prövning om tvångsupplåtelse. Ledningsrätt kan då beviljas för sökanden mot markägarens vilja.

Handläggningstid

Handläggningstiden varierar beroende på ärendets komplexitet men beslut kan normalt fattas inom sex månader till ett år efter att en komplett ansökan har lämnats in.

Checklista för ansökan om ledningsrätt

Ansökningsblankett

Berörda fastigheter

Karta

Markupplåtelseavtal

4.14.2 Tidig ledningsrättsförrättning

Ledningsrättsförrättning får som huvudregel inte påbörjas förrän koncession har meddelats. Ei kan dock enligt 17 § ledningsrättslagen medge att förrättning får påbörjas innan koncession har meddelats. Ett sådant medgivande kan begränsas till att endast gälla en viss del av ledningsrättsförrättningen.

Ansökans innehåll

Ansökningsbrev skickas till Ei och sökanden ska redogöra för skälen till att man behöver inleda förrättningen innan koncession har meddelats.

Ärendeprocess

Granskning av ansökan. Ansökan granskas för att avgöra om den är komplett.

Remiss. I vissa fall kan ansökan kommuniceras till exempelvis berörda fastighetsägare om det finns särskilda frågor som behöver utredas.

Beslut. Ei fattar beslut i ärendet.

Handläggningstid

Beslut kan normalt fattas inom tre till fyra månader från att ansökan har kommit in.

Checklista för ansökan om tidig ledningsrättsförrättning

Ansökningsbrev

4.14.3 Tillstånd för miljöfarlig verksamhet - tillståndsplikt A

Vissa ärenden om tillstånd för vissa slag av verksamheter och åtgärder ska prövas av mark- och miljödomstol i ett så kallat ansökningsmål. Dessa tillstånd betecknas tillståndsplikt A. Fler regler om tillstånd för miljöfarlig verksamhet finns i 9 kap. 6 §, 21 och 22 kap. miljöbalken, miljöprövningsförordningen, förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd och i lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar.

Ansökans innehåll

Ansökningsbrev. En ansökan i ett ansökningsmål ska vara skriftlig och ska anpassas till verksamhetens art och omfattning. Den ska innehålla följande:

- Ritningar och tekniska beskrivningar med uppgifter om förhållandena på platsen, produktionsmängd eller annan liknande uppgift samt användningen av råvaror, andra insatsvaror och ämnen liksom energianvändning.
- Uppgifter om utsläppskällor, art och mängd av förutsebara utsläpp samt förslag till de åtgärder som kan behövas dels för att förebygga uppkomsten av avfall, dels för förberedelse för återanvändning, materialåtervinning och annan återvinning av det avfall som anläggningen ger upphov till.
- En MKB (se nedan) när det krävs enligt 6 kap. miljöbalken och uppgift om det samråd som skett.
- Förslag till skyddsåtgärder eller andra försiktighetsmått samt de övriga uppgifter som behövs för att bedöma hur de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken följs.
- Förslag till övervakning och kontroll av verksamheten.

- I fråga om tillstånd att anlägga, driva eller ändra en verksamhet, en säkerhetsrapport i de fall det finns skyldighet att upprätta en sådan enligt lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.
- En statusrapport när det krävs enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 10 kap. 21 § första stycket 5 p. i miljöbalken.
- En icke-teknisk sammanfattning av de uppgifter som anges ovan.

Miljökonsekvensbeskrivning. Se avsnitt 4.2.

Ritning och teknisk beskrivning. Här ska ingå den föreslagna platsens nuvarande förhållanden, ritningar och tekniska beskrivningar av processer. Även en beskrivning rörande reningsutrustningar, flöden, reningseffekter, utsläppsnivåer, vilka störningar som kommer att ske till omgivningen i form av t.ex. utsläpp till luft och vatten, buller och lukt ska ingå i den tekniska beskrivningen.

Ärendeprocess

Samråd. Innan ansökan lämnas in ska samråd hållas. Se mer om detta i avsnitt 4.1.

Inlämning av ansökan. Ansökan i ett ansökningsmål ska lämnas in till mark- och miljödomstol.

Kompletteringsrunda och granskning av ansökan. Domstolen kan skicka ansökan på en så kallad kompletteringsrunda där vissa myndigheter kan få möjlighet att yttra sig över ansökan och påtala behov av kompletteringar. Domstolen bedömer om ansökan är komplett innan den kungörs och skickas på remiss. Om ansökan inte är komplett kan den i regel kompletteras av sökanden.

Kungörelse, remiss och kommunicering. Ansökan kungörs genom annonser i tidningar. På så sätt får allmänheten möjlighet att yttra sig i ärendet. Ansökan med bilagor skickas för remiss till berörda kommuner och länsstyrelser samt till ett antal myndigheter. Därutöver skickas kungörelsen till berörda sakägare. Efter att yttranden har inkommit utreder domstolen ärendet genom en skriftlig kommunicering.

Huvudförhandling och syn. I ansökningsmål sker normalt en huvudförhandling och normalt hålls också syn på platsen där verksamheten ska bedrivas.

Beslut. Beslut ska fattas inom två månader från huvudförhandlingens avslutande.

Handläggningstid

Handläggningstiden från att ansökan anses vara komplett tills beslut fattas är för okomplicerade ärenden cirka ett år, men för komplicerade ärenden kan krävas längre tid.

Checklista för tillstånd för miljöfarlig verksamhet - tillståndsplikt A

Samråd har genomförts med länsstyrelse

Ansökningsbrev

Miljökonsekvensbeskrivning

Ritning och teknisk beskrivning

4.14.4 Tillstånd för vattenverksamhet

Ansökan om tillstånd till vattenverksamhet prövas av mark- och miljödomstolen. Vissa ärenden om tillstånd till markavvattning prövas dock av länsstyrelsen. Regler om tillstånd för vattenverksamhet finns i 11, 21 och 22 kap. miljöbalken och i lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet. Ansökningar som ska prövas av domstol omfattas inte av förordningens handläggningsregler. Processen för ansökan hos domstol är snarlik den hos länsstyrelse, se avsnitt 4.5.2.

4.14.5 Planbesked och ändring av detaljplan och områdesbestämmelser

En ansökan om koncession eller miljöfarlig verksamhet får inte beviljas om verksamheten strider mot en detaljplan eller områdesbestämmelser, om det inte handlar enbart om små avvikelser i vissa fall. Det kan därför i vissa fall vara nödvändigt att ändra eller skapa en ny detaljplan eller områdesbestämmelser.

Detaljplaner och områdesbestämmelser är en del av kommunens planmonopol som innebär att kommunen bestämmer om markanvändningen i utpekade delar av kommunen. Det kan ibland krävas att en detaljplan för bebyggelse förändras eller bevaras. För områden som inte omfattas av detaljplan kan en ny plan skapas eller så finns möjligheten att anta områdesbestämmelser för begränsade områden av kommunen för att säkerställa att syftet med översiktsplanen uppnås. Det är kommunen som bestämmer om man vill skapa en ny eller ändra en befintlig detaljplan eller områdesbestämmelser. En intressent som är i behov av att plan eller bestämmelser justeras kan alltså inte själva ansöka om en ändring. Den som vill vidta en åtgärd som kan förutsätta att en detaljplan antas, ändras eller upphävs eller att områdesbestämmelser ändras eller upphävs kan däremot begära att kommunen i ett så kallat planbesked redovisar sin avsikt i frågan om att inleda en sådan planläggning. Ett planbesked innebär alltså att sökanden får veta om kommunen avser att inleda efterfrågat planarbete eller inte.

Om en plan eller bestämmelse behöver kompletteras eller ändras kan kommunen använda sig av så kallad ändring av detaljplan. Man kan då lägga till eller ta bort

bestämmelser eller ge planen ett annat tillämpningsområde. Att ändra en detaljplan innebär ungefär samma process som att upprätta en ny. Vill man ändra en detaljplan är det dock endast detaljer som är förändringsbara, om man önskar att ändra syftet med detaljplanen måste en ny upprättas. För att kunna ändra en detaljplan måste det vara klarlagt att det går att göra en ändring vilket beror på omständigheterna och på den befintliga planens utformning.

Ett ärende om planbesked är avslutat när kommunen har meddelat sin avsikt. Om kommunen meddelar att man avser att vidta planåtgärder i enlighet med sökandens begäran måste man också i planbeskedet ange den tidpunkt då planläggningen enligt kommunens bedömning kommer att ha lett fram till ett slutligt beslut. På så sätt kan sökanden få en uppfattning om hur lång handläggningstiden blir i det enskilda fallet.

Regler om planbesked finns i 5 kap. 2–5 b §§ plan- och bygglagen. Regler om ändring av detaljplan och områdesbestämmelser finns i 4 och 5 kap. plan- och bygglagen. I 6 kap. 3-19 §§ miljöbalken finns regler för samråd och MKB för bland annat detaljplaner.

Ansökans innehåll

Ansökningsbrev. En begäran om planbesked ska vara skriftlig och innehålla en beskrivning av det huvudsakliga ändamålet med den avsedda åtgärden. I en begäran om planbesked behandlas inte miljökonsekvenser.

Karta. En karta som visar det område som berörs.

Ärendeprocess

Ansökan. Ansökan om planbesked lämnas in till kommunen.

Beredning och beslut. Kommunen bereder ärendet om planbesked och beslutar i frågan. Ett beslut om planbesked måste fattas inom fyra månader från att ansökan är komplett. Om kommunen och sökanden är överens kan man använda en längre handläggningstid. Av planbeskedet ska det framgå om kommunen avser att inleda en planläggning. Om kommunen avser att inleda en planläggning, ska kommunen i planbeskedet ange den tidpunkt då planläggningen enligt kommunens bedömning kommer att ha lett fram till ett slutligt beslut om att anta, ändra eller upphäva en detaljplan eller ändra eller upphäva områdesbestämmelser. Om kommunen inte avser att inleda en planläggning, ska kommunen i planbeskedet ange skälen för det.

Planförslag. Om en ändring av plan eller bestämmelse ska ske går kommunen vidare med att ta fram den nya planen eller bestämmelsen. Kommunen beslutar om att påbörja planarbetet och avgör samtidigt vilken planprocess som ska

användas. Om det inte behövs ett så kallat program till detaljplan påbörjas arbetet direkt med ett förslag till detaljplan.

Behovsbedömning. En behovsbedömning görs för att avgöra om förslaget kan komma att påverka miljön så mycket att en miljöbedömning behöver genomföras.

Samråd. Kommunen ska samråda med lantmäteriet, länsstyrelsen och berörda kommuner. Kommunen ska också ge kända sakägare och andra berörda tillfälle till samråd. Bland de berörda ingår ofta markägare och i vissa fall andra berörda personer, men i allmänhet sker inte i detta läge samråd med allmänheten. Länsstyrelsen bevakar särskilt frågor om riksintressen, miljökvalitetsnormer, strandskydd, mellankommunala intressen, frågor som rör hälsa och säkerhet, olycksrisker, översvämning och erosion. Efter samrådet sammanställs synpunkterna i en samrådsredogörelse som också innehåller kommunens kommentarer om synpunkterna tillgodosetts eller inte, samt kommunens förslag med anledning av synpunkterna.

Granskning. Kommunen kungör sedan var förslaget finns för granskning och presenterar de planförslag som man avser att anta. På detta sätt ges allmänheten möjlighet att lämna synpunkter. Kända sakägare och övriga berörda får särskilt besked om var och när förslaget finns tillgängligt. Granskningstiden är minst tre veckor. Kommunen sammanställer och kommenterar alla skriftliga synpunkter som inkommit. Detta granskningsutlåtande ska också innehålla alla kommunens förslag med anledning av synpunkterna och det är av särskild vikt att det noteras vilka synpunkter som kommunen inte har valt att ta hänsyn till.

Antagande. Om kommunfullmäktige antar planen ska kommunen meddela bland andra länsstyrelsen, lantmäteriet och de berörda som inkommit med synpunkter som inte har tillgodosetts.

Handläggningstid

Handläggningstiden för ett planbesked är fyra månader om ingen annan överenskommelse om handläggningstid har gjorts. Handläggningstiden för planärendet, det vill säga ändringen av plan eller bestämmelse, skiljer sig mycket från fall till fall men kan typiskt vara från sex till tolv månader. Längre handläggningstider förekommer. Olika platser ser olika ut, vilket i vissa fall kan förlänga handläggningstiden. Ibland inkommer även många synpunkter vilket kräver längre utredningstid.

Checklista för planbesked

Ansökningsbrev

Karta

---

5 Kontaktuppgifter

Behöriga myndigheter enligt infrastrukturförordningen

Myndighet	Kontaktuppgifter
Energimarknadsinspektionen	www.ei.se registrator@ei.se Tfn: 016-16 27 00
Regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet (energienheten)	www.regeringen.se kn.registrator@regeringskansliet.se Tfn: 08-405 10 00

Myndigheter för prövning av tillståndsfrågor

Myndighet	Kontaktuppgifter
Kommunerna	www.skr.se info@skr.se Tfn: 08-452 70 00
Lantmäteriet	www.lantmateriet.se kundcenter@lm.se Tfn: 0771-63 63 63
Länsstyrelserna	www.lansstyrelsen.se
Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt	https://www.domstol.se/mark-och-miljodomstolen-vid-nacka-tingsratt/ nacka.tingsratt@dom.se Tfn: 08-561 656 00
Mark- och miljödomstolen vid Umeå tingsrätt	https://www.domstol.se/mark-och-miljodomstolen-vid-umea-tingsratt/ umea.tingsratt@dom.se Tfn: 090-17 21 00
Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt	https://www.domstol.se/mark-och-miljodomstolen-vid-vanersborgs-tingsratt/ vanersborgs.tingsratt@dom.se Tfn: 0521-27 02 00
Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt	https://www.domstol.se/vaxjo-tingsratt/ vaxjo.tingsratt@dom.se Tfn: 0470-560 100
Mark- och miljödomstolen vid Östersunds tingsrätt	https://www.domstol.se/mark-och-miljodomstolen-vid-ostersunds-tingsratt/ mmd.ostersund@dom.se Tfn: 063-15 06 00
Skogsstyrelsen	www.skogsstyrelsen.se skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se Tfn: 036-35 93 00

Övriga myndigheter och organisationer

Myndighet / organisation	Kontaktuppgifter
Bergsstaten	www.bergsstaten.se mineinspect@bergsstaten.se Tfn: 0920-23 79 00
Försvarsmakten	www.forsvarsmakten.se exp-hkv@mil.se Tfn: 08-788 75 00
Havs- och vattenmyndigheten	www.havochvatten.se havochvatten@havochvatten.se Tfn: 010-698 60 00
Lantbrukarnas riksförbund	www.lrf.se registrator@lrf.se Tfn: 0771-573 573
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	www.msb.se registrator@msb.se Tfn: 0771-240 240
Naturskyddsforeningen	www.naturskyddsforeningen.se remisser@naturskyddsforeningen.se Tfn: 08-702 65 00
Naturvårdsverket	www.naturvardsverket.se registrator@naturvardsverket.se Tfn: 010-698 10 00
Riksantikvarieämbetet	www.raa.se registrator@raa.se Tfn: 08-519 18 000
Sjöfartsverket	www.sjofartsverket.se sjofartsverket@sjofartsverket.se Tfn: 0771-63 00 00
Swedegas	www.swedegas.se 031-43 93 00
Svenska kraftnät	www.svk.se registrator@svk.se Tfn: 08-475 80 00
Sveriges geologiska undersökning	www.sgu.se sgu@sgu.se Tfn: 018-17 90 00
Trafikverket	www.trafikverket.se trafikverket@trafikverket.se Tfn: 0771-921 921

Bilaga: Lagstiftning

Artskyddsförordning (2007:845)

Ellag (1997:857)

Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt

Förordning (1978:164) om vissa rörledningar

Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Förordning (1998:1388) om vattenverksamhet m.m.

Förordning (2013:752) om tillståndsgivning i fråga om transeuropeiska energiinfrastrukturer

Förordningen (2021:808) om nätkoncession

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2022/869 om riktlinjer för transeuropeisk energiinfrastruktur, om ändring förordningarna (EG) nr 715/2009, (EU) 2019/942 och (EU) 2019/943 och direktiven 2009/73/EG och (EU) 2019/944, och om upphävande av förordning (EU) nr 347/2013

Konvention om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang (Esbokonventionen)

Kulturmiljölag (1988:950)

Lag (1966:314) om kontinentalsockeln

Lag (1978:160) om vissa rörledningar (rörledningslagen)

Lag (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon

Lag (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet

Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

Lag (2010:921) om mark- och miljödomstolar

Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor

Ledningsrättslag (1973:1144)

Miljöbalk (1998:808)

Miljöbedömningsförordning (2017:966)

Miljöprövningsförordning (2013:251)

Miljötillsynsförordning (2011:13)

Nationalparksförordning (1987:938)

Naturgasförordning (2006:1043)

Naturgaslag (2005:403)

Plan- och byggförordning (2011:338)

Plan- och bygglag (2010:900)

